

Št. 093

**FEBRUAR
2014**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

Številka prodajalca:

KRALJI ULICE

Odgovorna in izvršna urednica:

Mirjam Gostinčar

Tehnični urednik:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolić, Špela Razpotnik

Sodelavci uredništva:

Ana Breznik, Gregor B. Hann, Jurij Kunaver, Peter Kvac, Barbara Jozelj

Oblikovanje:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Janne Karlsson, Nik Knez-posthumno, Janez Kompare,

Laura Ličer, Damjan Majkič, Lea Mihalič, Severa, Tjaša Žurga-Žabkar

Fotografiji na ovitku:

Nada Žgank

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR,
v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: info@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 306

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa Kralji ulice izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil!
Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana – Ministrstvo za zdravje

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve – FIHO

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Uvodnik:

KAKO PA KAJ VREME?

foto: osebni arhiv

Novo leto ni več novo, saj vstopamo v mesec februar. Kaj zanimivega bi lahko povedali o februarju, česar ne bomo zasledili v večini raznovrstnih revij? Vsi vemo, da je najkrajši mesec v letu. Zanimivo pa je tudi, da je to edini mesec, ki se v prestopnem letu začne in konča na isti dan v tednu. Ime je dobil po latinski besedi *februarius*, kar v dobesednem prevodu pomeni očiščenje. Preden so Rimljani v letni koledar dodali januar in februar, se je leto začelo z marcem in šlo le deset mesecev. To se je spremenilo okoli leta 713 pr. n. š. Vas morda nosi luna? Z osemindvajsetimi dnevi je februar edini mesec v letu, ki lahko mine brez polne lune. Nazadnje se je to zgodilo leta 1999, naslednjič pa se ji bo izognil že v letu 2018. Če spadate med ljudi, na katere ima večji vpliv, se čuvajte 15. v mesecu, ko ob 00:53 nastopi polna luna. Toliko o tem, sicer pa se februarja veselim že zato, ker smo vedno bližje poletju, mojemu najljubšemu letnemu času. Medtem se na južni polobli od njega počasi poslavljajo. Sezonsko je februar »tam spodaj« ekvivalenten našemu avgustu. Sicer pa je bilo vreme januarja izredno toplo. Baje so Američani letos kupili ekskluzivne pravice in si lastijo zimo. V državah Illinois, Minnesota in Wisconsin so zaprli vse šole in javne urade, saj so se temperature spustile do -30°C. Zaradi vetra in prihajajočega polarnega mraza se lahko spustijo celo do -50°C. Brezdomci po vsej državi si iščejo zavetje, v New Yorku pa so na ceste poslali dodatne ekipe, ki naj bi jih preprčale, da sprejmejo prepotrebno pomoč. Pri nas že dolgo ne pomnimo tako toplih januarskih dni. »Krivo je globalno segrevanje,« bi dejali mnogi. Toda na zadevo je treba gledati lucidno. Že od prazgodovine so podnebne spremembe predvsem stvar matere narave. Verjamem, da imamo prste vmes tudi ljudje, ki v ozračje brezskrbno spuščamo velike količine CO₂. Toda tople in ledene dobe se menjajo že milijone let in v zadnjih 150 letih nismo mogli tako zelo vplivati na podnebne spremembe. Zopet bo nekdo rekel: »Povprečna temperatura ozračja na Zemljini površini se je v zadnjih 150 letih povišala za približno 0,6 °C.« Res je. Jaz pa pravim, da je to le še ena od možnosti, ki raznim politikom in (ne)profitnim organizacijam omogoča manipuliranje javnega mnenja. Vse z istim ciljem – zbirati donacije in glasove. No, zdaj pa že politiziram. V februarju vam želim veliko življenjskih užitkov, želim pa vam tudi, da vas kar koli že osreči in da vi osrečite koga drugega. In naj vas stanje v naši državi ne utruji do konca. Naj se sliši vaš glas, pozabite na polovičko in izkoristite glas ljudstva.

Jean Nikolić

Mestna občina
Ljubljana

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Kazalo:

- 2 UVODNIK
- 3 TO SEM JAZ
- 5 GREVA NA SPREHOD ALI KRALJEVE POTI
- 7 KROKODIL
- 8 KRIŽARJEVA KOLUMNA
- 9 TATU ZGODBA
- 10 ZDRUŽENJE MOST IZ HRVAŠKE
- 12 NEKAJ CESTNIH
- 13 ANEKDOTE IZ PRODAJE
- 14 DOGODKI
- 16 ZGODBE O KOLESIH
- 17 SOL IN KOPER
- 18 KRALJI ULICE IN RISANKA RŠ
- 20 GOSTUJOČI KOLUMNIST
- 21 KRALJ IN KRALJ
- 22 KRALJEVI RECENZOR
- 24 IZZA REŠETK
- 25 EHO IZ TOTEGA KONCA
- 26 PODPIRAM
- 27 LJUDSKA KUHNA
- 28 BREZPLAČNE PRIREDITVE
- 29 OGLASNA DESKA
- 30 RAZVEDRILO

To sem jaz:

ERSAD MUJIĆ (11376)

foto: Jean Nikolić

No, pa se dajmo na kratko spoznati. Rojen sem v Republiki Sloveniji, kjer sem tudi preživel vse dosedanje življenje. Večino otroštva sem bival po raznih zavodih, saj je moj biološki oče zelo zelo rad pogledal v kozarec. Vedno se je trudil, da je bil ta poln, za nameček pa je bil ob vsaki priložnosti agresiven. In tovrstnih priložnosti ni nikoli zmanjkalo. Ni čudno, da so me skupaj z bratom dali v vzgojni zavod v Veržeju. Tam sva bila pet let (1985–90), nato pa so naju premestili v VIZ Preddvor, kjer sem končal OŠ. Ravno v teh letih se je Slovenija odcepila in postala samostojna. Ravno s to odcepitvijo se moj ata (imenoval ga bom tako, čeprav si tega naziva ne zasluži!) ni strinjal, saj je vloge za pridobitev državljanstva, ki jih je mami za vse nas vložila na Mačkovi, šel dvignit in jih raztrgal, za povrh pa jo je še pretepel za kazen, ker je vloge sploh oddala. Tako se je začela naša kalvarija glede državljanstva, saj so nas izbrisali iz registra stalnih prebivalcev. Vsa ta leta sem torej bival v Sloveniji brez vsakršnih dokumentov. Spontano sem se spoznal s Kralji ulice, s katerimi sodelujem od prve številke. Na žalost sem obstajal le kot številka izbrisa: 11376.

03
KRALJI
ULICE

**VSA TA LETA SEM TOREJ BIVAL V SLOVENIJI BREZ
VSAKRŠNIH DOKUMENTOV. NA ŽALOST SEM
OBSTAJAL LE KOT ŠTEVILKA IZBRISA: 11376.**

Lea Artist Mihalić

OTROŠTVO

SVOJEGA OTROKA
NISTE NAHRANILI Z ZLATO ŽLICO,
KOT PLEVEL V DOMAČEM VRTU
SILIL SEM ČEZ PLOT.
ZDAJ V PARKU
KAR NA KLOPCI POJEM PESMI,
POSLUŠAJO ME PTICE IN DREVEŠA,
LJUDJE MAŠIJO SI UŠESA, ZAKRIVAJO OČI,
DA NE VIDIJO IZSUŠENEGA TELESA
IN DROBNE LUČKE,
KI V UGAŠANJU BRLI.

ŠEL BOM PO SVETU
IN ZAGOTOVO NAŠEL
KOŠČEK ZEMLJE, KJER BOM SPET DOMA.
NE BOM VEČ PROSIL SITIH IN NAPITIH,
NE BOM VEČ KLEČEPLAZIL ZA KOŠČEK KRUHA,
LE NAJ ZAPIRAJO TA PREKLETA VRATA,
NE MOREJO MI ZAPRETI ŠIRNEGA NEBA.

KATARINA KALABA

ZBUJANJE

MED KROŠNJAMI DREVES,
KI ŠEPETAJO O SVETU,
KI NE OBSTAJA
IN DAVNO POZABLJEN
IZPAREVA Z JUTRANJO MEGLICO
NAD SKRIVNOSTNO POKRAJINO.

ZBUJANJE

MED ŠUMEČO PRAPROTJO,
KI POZABLJA NA TA SVET,
KI SE PRETVARJA, DA NE OBSTAJA
IN V ŠUMENJE ODEVA
ZAMAKNJENOST DNEVA.

ZBUJANJE

NA DIŠEČEM MAHU,
KI OBUJA NOV SVET,
KI OŽIVLJA TIHA SPAJANJA
IN V PREDANOST ZAZIBLJE
OČARLJIVOST SLEHERNEGA JUTRA.

KARMISS

Tišina - ni me strah
Šepet - ni me strah
Kričanje - ni me strah
Ropot - ni me strah
Grožnje - ni me strah
Jok - ni me strah
Poniževanje - ni me strah
Ni me strah, ker je on z mano

Kavica

foto: Miloš Stosić

GREVA NA SPREHOD ALI KRALJEVE POTI

foto: Vir internet

Kje naj začnem? Da sem na internetu zasledil, da imajo v Barceloni in Londonu organizirane turistične vodiče, ki so malo drugačni od tistih pravih, ki turiste vodijo po mestnih arheoloških znamenitostih? Hja, no, ti turistični vodiči so brezdomci, ki turiste vodijo po svojih poteh in svojih lokacijah, tako da ljudje spoznavajo tudi druge plati mesta, ki pa so ponavadi tudi bolj poučne in izrazitejše od raznih vodnjakov in tristo let starih hiš. Ob tem sem takrat pomislil – saj v tem je poanta. Mesto niso le hiše, mesto so tudi ljudje in posebnosti. Mesto je izraz človeka/človeštva. Je delo množice in ena takih množic smo tudi mi, z milijoni zgodb, ki so za marsikoga pretresljive (kdor bere Kralje ulice, to zelo dobro ve). Ja, prav na nas sem pomislil, na brezdomce, alkoholike, narkomane. Na naše baze za prenočevanje, na naša zbirališča in na vse naše zgodbe, ki ne da so le pretresljive, temveč so slej ko prej tudi poučne in zanimive. Ko sem o tem govoril z Bojanom, je stvar takoj padla ne plodna tla in zelo na hitro se nas je organizirala skupinica za to potrebnih in korenine so se zarasle v sejni sobi Kraljev ulice. Špela, Irena, Milka, Marko, Bojan in jaz (baje jih je v igri še nekaj) smo se resno lotili zadeve. Predstavili smo že poskusne ture (med seboj), začeli smo iskati naše ime ali kako bi nas poimenovali: *Kraljeve poti*, *Ture po naše*, *Peljem te po svojih poteh – povem ti svoje zgodbe*, *Pridi v mojo Ljubljano*, *Moja Ljubljana zate*, *Moja osebna Ljubljana*, *Erazem potepuh tour* ... je le nekaj od naših predlogov. Morda kdo od bralcev ve za boljšega? Posredujte nam ga in z veseljem bomo razmislili o njem. Pa ne le to. Te naše poti so res namenjene kot turistično potovanje po Ljubljani skozi naše oči. A kdo so ti naši turisti? Vsi vi, ki bi radi videli Ljubljano skozi naše zgodbe. Ljubljancani, Slovenci, tujci, šolarji, kdor koli – vsi ste dobrodošli. Resnica je, da smo z delom šele začeli, toda do pomladi upamo, da bomo na vas že popolnoma pripravljeni z vsemi podrobnostmi, da vas popeljemo po našem mestu heroj.

Taubi

LJUBLJANA, KI JO LJUBIM NA PAMET

*Moja osebna Ljubljana,
danes tudi zate,
je kot
Prepovedan podhod,
je Tour the life!,
Agentura neznane Ljubljane,
je Mesto na cesti.*

*Mesto, moje mesto,
je danes tudi zate:
Instant mesto, Mesto pozabljenih
spominov
pa čeravno Ljubljana by heart,
Ljubljana, ki jo ljubim na pamet.*

*Pridi v mojo Ljubljano,
Moja Ljubljana se danes odpira tudi
tebi.
Pokažem ti Mesto, kjer sem nazadnje
kopal/a po
Rudniku zakopanih spominov.*

*Moj pogled na moje mesto je
moja politika,
moje okno,
moj svet.
Moja Ljubljana.
Hitra zgodba o dolgi poti, Kraljevi poti.*

*To bo
Pajdašenje, Ture po naše,
poglobila se bova tudi v
Rodovnik pozabljenih ogorkov.*

*Med mestom in oblaki,
Med podzemljem in oblaki,
tam, kjer bi morali voziti podzemni
vlak,
Nekje vmes
najdem spet svoje srce,
Srce na asfaltu,
zato te povabim na Srčno turo.
Srce na vlak Ljubljana underground,
ta najaju popelje v
Mesto za vse!
Ob uri na turi.*

*Združiva nezdružljivo,
naj bodo to najine Skrivnostne ture,
nikomur ne povej, da te nekje vmes
Pošlata nenavadna šapa, ki ime ji je
Medex Trans.*

*Gremo vsi na tururu!
Odpri srce, odprem srce.
Neobstoja družina smo in ostajamo,
Morda pa se na koncu poročimo!*

*Rodijo se nam
Urbani krtki
z GlavO na cest!
Pa gremo spet skupaj
Na-mesto!
Pravice do mesta, Pravo na kvart.*

*podTALNO, prav nič brutalno
Spoznavanje okolja preko osebnih zgodb:
Peljem te po svojih poteh, povem ti svoje
zgodbe.*

*Poskusi naj se Mirta, Bližina, Spoznavanje
družbe je to.
Temu lahko rečeš tudi Podzemni turizem
in njegove dobre strani.*

*Pa se skriva tudi Past v mestu: Svoji k
svojim,
Urgentno deložiranje brezdomnih
agentov.
Vprašanje me sreča, Kje sem ga nazadnje
zabluzil?
Vogal za trgovino razkriva marsikaj, če je
zraven
UDBA (Udarniki brezdomnih agentov),
Filozofi ali klateži.*

*Pridi v mojo Ljubljano,
Moja Ljubljana je danes odprta tudi
zate.*

*Nevihta idej je divjala po glavah:
Mareta, Taubija, Milke, Irene, Bojana
in Špele, ko smo izbirali ime in iskali
smisel našega novega podvzeta,
osebnih, srčnih, vodenih poti po mestu.
Vse besede, napisane ležeče, so iz
zbirke idej. Pokončno vpela Špela.*

TRIJE KRALJI V DOSOR-JU

DOSOR, Dom starejših občanov Radenci, je že bil gostitelj razstave likovnih izdelkov ustvarjalcev Kraljev ulice, v njem pa je našel svoj novi dom tudi O Tone Prvi Kralj. Za nepoznavalce – eden prvih prodajalcev Kraljev! Ker sem prepričan, da so trije kralji (praznujejo se 6. januarja vsako leto!) tudi neke vrste zavetniki oziroma zaščitniki Kraljev ulice, naj spomnim na kolednike, ki so letos obiskali stanovalke in stanovalce v radenskem DOSOR-ju. V zadnjem mesecu lanskega leta so namreč stanovalke in stanovalce DOSOR-ja obiskali vsi trije decembrski dobri možje, ki se jih lahko spomnimo z naslednjimi verzji: »Miklavž, Božiček, dedek Mraz, decembra pridejo med nas; vsi trije radodarnih rok so do odraslih in otrok!« A že v začetku tega koledarskega leta so se v DOSOR-ju oglasili tudi trije januarski dobri možje. 6. januarja dopoldne so nas namreč obiskali letošnji koledniki v času svetih treh kraljev – trije dobri možje meseca januarja (Gašper, Miha in Boltežar). Ti so nekoč davno bili pravzaprav prvi dobrotniki, ki so koga obdarovali. »Predstavljala« jih je trojica zaposlenih v DOSOR-ju in so obiskali vse stanovalke in stanovalce po oddelkih ter tudi sobah. Toda po štirih letih premora so novoletne kolednike obudili tudi članice in člani Društva upokojencev Radenci, ki so za obisk kolednikov pri stanovalkah in stanovalcih DOSOR-ja pripravili program 6. januarja popoldne ob 15.30 v predprostoru DOSOR-jeve knjižnice, in sicer na povabilo Andreje Klemenčič iz DOSOR-ja. Tako je za uvod v program Marija Erveš iz DU Radenci, koordinatorka programa

»Druženje v DOSOR-ju«, v vlogi »zvezde repatice« pozdravila vse zbrane ter spomnila na šege in navade v času trikraljevskega praznovanja od nekoč do danes. Eno izmed koledniških pesmi je ob tem zapela solistka Radmila Radojevič, nato pa so se oglasili še trije kralji: Gašper, Miha in Boltežar, ki jih je s harmoniko spremljal društveni harmonikar Stanko Ilješ. Prvi kralj, Gašper, je opomnil na svoje kadilo ter vsem ponudil v preizkus z nosnico opojne vonjave iz svoje skledice. Drugi kralj, Miha, si je ves čas svetil s svečo ter opomnil na trenutne čase recesije in vsesplošnega varčevanja ter svečo podaril organizatorici koledovanja Andreji Klemenčič. Tretji kralj, Boltežar, pa je opomnil na šege in navade ter različne pesmi in izreke ob novem letu ter času treh kraljev v Prekmurju. Imel je s seboj tudi skrinjico in iz nje razdelil čokoladne srebrnike in zlatnike vsem udeležencem srečanja oziroma koledovanja. Ljudske reke o treh kraljih je prebrala še povezovalka programa, Marija Erveš, vsi skupaj so zapeli »Zabučale gore ...« in koledniki so se poslovili. In ob zaključku tokratnega poročanja lahko zapišemo značilno pesmico kolednikov, treh dobrih mož meseca januarja, ki je bila znana na Dolenjskem »Mi smo sveti trije kralji: Gašpar, Miha, Boltežar. Gašpar jezdi narnaprej, ker za pot on narbolj vej. Miha jezdi pa za njim, da se pogovarja z njim. Boltežar je narnazad, ves je v portah, ves je zlat ... Če nam ne boste nič darval, vam bomo bajto spodkopali!«

Filip Matko

foto: arhiv DOSOR

KROKODIL: GNIJOČE MESO IN PRIHAJAJOČA KUGA?

Kako bi lahko »doma zvarjen heroin« pomenil zgoden konec poti za mlade uporabnike drog, ki so socialno ogroženi in brez sredstev za preživetje.

Amerika prejšnji mesec. Specialist, ki se ukvarja s področjem zlorabe drog, je nadzoroval zdravljenje dveh bolnikov z mrtvo, luskasto kožo na udih. Simptomi so bili precej podobni tistim, pri katerih se je pojavila strašna gangrena z ostudnimi odprtimi poškodbami. Zdravnik je prepoznal simptome in postavil skoraj takojšnjo diagnozo: njegovi pacienti so bili zasvojeni s krokodilom, drogo ruskih ulic, ki je sicer podobna heroinu, posledica uživanja pa je taka, da meso na človeškem telesu odstopi oziroma zgine do kosti. Ali je doma zvarjen heroin, ki je za sabo pustil grozljivo kugo v Rusiji, kjer na milijone zasvojenih mladih gnije pri živem telesu, nadloga, ki zdaj prihaja še nad Američane? Zaenkrat še ne, čeprav se že kažejo opozorilni znaki. Pojavila se je najbolj fascinantna droga, v ozadju pa njena zahrbtna »kemična narava«. Krokodil, uradno znan kot dezomorfin, je moonshine (nezakonito destilirani domači viski) v svetu drog. Ta, neprimerno močnejši opijat, je neverjetno cenejši od heroina, namenjenega proizvodnji. Lahko se kuha doma z uporabo različnih skupnih sestavin, kot sta bencin in kodein, tega pa najdemo v večini protibolečinskih tablet. Uporabniki omenjenih drog so mnenja, da je užitek primerljiv s tistim pri heroinu, vendar pa je zadetost precej močnejša.

KAKO?

Ne poskušajte tega doma!!! Vendar bi seveda lahko, če bi si želeli. Rad bi vam povedal le, da si tega v bistvu ne želite. Krokodil se namreč lahko zvari iz več kemičnih elementov, ki jih običajno uporabljamo v gospodinjstvu, ti pa so: bencin, rdeči fosfor (pridobljen z zbiranjem ostružkov na vžigalčnem traku), rdeči jod in kodein (najdemo ga v večini protibolečinskih tablet). Pomembna razlika med obema drogama je, da krokodil povzroči zginitje kože. Strupena kombinacija sestavin razpoka uporabnikovo kožo v bližini mesta injiciranja in pusti brazgotine. Ko uporabnik vnese v organizem določeno količino omenjene droge, se koža začne luščiti (kot pri krokodilu ali kakemu drugemu plazilcu), na koncu pa meso zgine do kosti. Izkazalo se je, da odvisniki pač spet posegajo po heroinu, saj so recepti za tablete postali predragi, zaskrbnjujoča pa je predpostavka, da bo krokodil, ko bo heroin postal težko dosegljiv ali pač predrag, enostavno zasedel njegovo mesto. Nedavni članek, objavljen v reviji International Journal of Drug Policy, kaže, da je ravno heroin (oziroma pomanjkanje le-tega) tisti, ki je v zadnjih letih sprožil krokodilji bum v Ukrajini in Rusiji. Domača proizvodnja krokodila se je torej razbohotila v času, ko je zaprtost meja učinkovito blokirala uvoz heroina in drugih »zahodnih« drog. Avtorji poudarjajo, da je na porast uporabe logično vplivala sprememba glede razpoložljivosti, čistosti in cene heroina, neposredne posledice heroinske »suše«. Pa se vrnimo nazaj v Združene države Amerike, kjer se strah pred krokodilom že širi po tržišču. Zdravnik iz Illinoisa je v začetku oktobra v javnosti citiral izjavo dveh svojih pacientk, sester, ki sta priznali, da se zateketa k tej drogi pač izključno zato, ker je tako poceni. Omenjeni odvisniki, ki se z odvisnostjo spopadajo že več kot 10 let, sta jo začeli kupovati misleč, da

foto: Vir internet

gre za heroin, ki prihaja s strani trgovcev iz Chicaga. V bistvu pa je govora o krokodilu. Ta je strupen med drugim tudi zato, ker njegova sestavina kodein pogosto še vedno vsebuje sledove plina. Uporabniki ga pač zmešajo z jodom, klorovodikovo kislino in rdečim fosforjem, da dobijo dezomorfin. Vendar pa heroinska »suša« ni edini sprožilni dejavnik pri zlorabi, saj obstajajo narkomani, ki bi poskusili krokodila, celo če bi bil na voljo heroin. Na ruskih forumih je moč zaslediti, da bi bil ta celo zelo aktualen, če bi bil pravilno pripravljen (kar pomeni – čisti dezomorfin, brez ostankov bencina iz proizvodnega procesa, ki sicer povzroča gnitje mesa pri živem telesu).

»Poskusil bi čisto obliko in ne domačega sranja,« je izjavil uporabnik Purple Kush1 v začetku oktobra. Guido, katerega profil kaže, da živi v New Yorku, dodaja: »V preteklosti, ko sem še bil heroinski odvisnik, sem ga pripravil zase in za nekaj prijateljev ... Če ga pravilno sintetizirate in očistite z ustrezno opremo, ne povzroča nobene škode.«

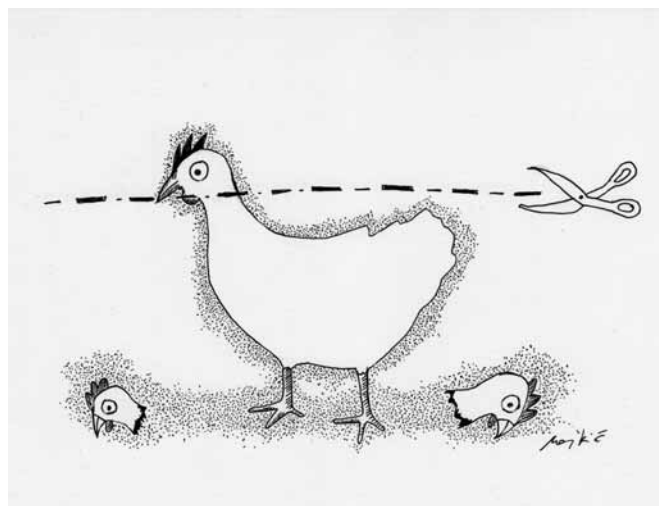
Morda izkušnje krokodilskih odvisnikov kažejo na problem kuhanja oziroma varjenja ter posledično vbizgavanja neprečiščenega dezomorfina. Da bi ga pripravili, bi odvisniki morali pridobiti čisti kodein, ki se zmeša z bencinom in kislo vodo, bencin in nekodeinski elementi iz tablet proti bolečinam pa naj bi se ločili. Zaradi uporabe neustreznega orodja, materialov ter nepravilnih postopkov v kodeinski mešanici ostanejo bencinski ostanki, s tem pa se nevarnost pravzaprav tudi začne. Tudi srbski mediji poročajo o pojavu te zahrbtna droge, ki je med narkomani vedno bolj priljubljena in ki se zaradi svoje cene in dostopnosti (gram stane 2,5 evra) zelo hitro širi. Po največ dveh letih povzroči uporaba te droge odpadanje mesa s kosti, čemur sledi najprej gangrena, potem pa neizogibna smrt.

Še posebej nevarna je zato, ker je poceni in lahko dostopna. Bila naj bi desetkrat cenejša od heroina, zato jo imenujejo tudi droga revnih. Krokodila naj bi pred 10 leti razvili v Rusiji, kjer ga po nekaterih ocenah jemlje že milijon ljudi, na Balkanu pa je prav tako prisoten že nekaj časa. Ali se je dejansko začel širiti tudi po Sloveniji, lahko le ugibamo. Bojda so ga našli na Ptuj, kar pa je zaenkrat nepreverjena novica. Slovenska policija je sicer pojasnila, da v Sloveniji droge krokodil policisti do zdaj niso zaznali. Tudi v bolnišnicah še niso imeli primera, ki bi kazal na to. Kljub temu pa previdnost nikakor ni odveč.

Marečare

STO KUR NA DAN

Kot sem v svoji kolumni že večkrat omenil, sem pred več kot desetletjem preživel del svojega življenja v komuni. Tam sem zaradi kršenja pravila o intimnih stikih med moškim in žensko preživel dobršen del svojega bivanja med domačimi živalmi. Po ugotovitvi, da imava z dekletom resen intimen odnos, so me karseda hitro kazensko poslali na drugi konec države skrbeti za živali, kar je zelo razveselilo enega od terapevtov. Center, kamor so me poslali, je bil manjša kmetija, paleta domačih živali pa precej raznolika. Krave, koze, ovce, prašiči, konj, kure, golobi in zajčki so bili potrebni moje nege. Kot odgovornemu zanje so mi dodelili tudi dva sotrpina, ki naj bi mi pomagala pri opraviilih. Vendar sem kaj kmalu ugotovil, da bom na njiju moral paziti še bolj kot na domače živali. Na nek način so se ju meni nič tebi nič rešili in ju enostavno porinili nekam, kjer ne bosta moteča. Eden je bil Alžirec. Soočenje z njegovim mentalnim stanjem mi je dalo vedeti, da si z njim ne bom mogel pomagati, saj je cele dneve v francoščini jamral, naj mu samo skopljem luknjo, da se bo ulegel vanjo, in ga preprosto zagrebem. »Mrtev sem,« je neprestano momljal. Drugi je bil Slovenec in to pravi lenuh, pa naj še tako trdijo, da smo Slovenci deloven narod. Nanj se enostavno nisem mogel zanesti. Hitro sem ugotovil, da bom moral večino dela opraviti sam, medtem ko sta onadva brezdelno posedala ali poležavala v senci na obrobju gozda. Vse, kar sem od njiju zahteval, je bilo, da poskrbita za kure, ki smo jih imeli več kot sto in njih domovanje je oddajalo neprijetne vonjave, če kurnika nisi dnevno počistil, kar pomeni odkidal njihovega blata, ki ga ni bilo malo. Moj bog, kako je zaudarjalo. Svojima »sodelavcema« seveda nisem mogel priti do živega. Lastnoročno sem vsako jutro in vsak večer pomolzel osem krav in šest koz. Koze sem moral molsti ročno, kar zahteva, če si mestni fant, precej časa. Vmes sem vse živali seveda nahranil, očistil hleve in dnevno popravljaj njihovo domovanje in okolico. Vse, kar sem pričakoval, je bilo, da bo kurnik čist in jajca pobrana. Toda vsak dan je bila na repertoarju ista pesem. Jajca so sicer končala v kuhinji, gnoja pa nista očistila, kakor bi ga morala. Na videz je bilo sicer čisto, toda kmalu sem ugotovil, da po vrhu natrosita zemljo potem pa kratko malo zaključita svoj delovnik. Ker nisem želel izgubljati časa s prepiri, poleg tega pa smo bili dobri prijatelji, sem jima stalno gledal skozi prste. Ščasoma se je nabralo toliko gnoja, da je center že močno zaudarjal, ljudje so se neprestano pritoževali in počasi sem

Damjan Majkić

začel izgubljati živce. Tako je šlo v nedogled, dokler ni nekega dne glavni terapevt prišel na dan z željo po piščančjem mesu. Ker sem že prej sodeloval pri zakolu prašiča, me je povprašal, če bi zaklal kakšno kuro. Ker po naravi nisem len in se mi je poleg tega še ponudila možnost znebiti se kakšne kure, sem odvrnil, da s tem ne bo težav. Naslednji dan sem pripravil vse potrebno. Postavil sem star panj in nabrusil sekiro. Dandanes kaj takega ne bi mogel več storiti, toda v tistih časih sem bil bolj krvoločne narave. Odločil sem se iznebiti vseh kur, za kar sem potreboval cel dan. Princip je bil preprost: vzel sem kuro, jo močno zavrtel in ji na panju odsekal glavo. Prepričan sem, da je teh bilo vsaj sto. Ostali so začudeno opazovali, ko sem – kot v transu – vihtel bojno sekiro in nizal trupa. Terapevti niso bili prav zadovoljni, ko so ugotovili, kaj sem storil, toda potihem so se veselili, saj sem izkoreninil vir smradu, ki je vel po našem centru. Tudi sotrpini niso bili ravno navdušeni, ko so morali skubiti piščance. Najprej v krop, nato v smešno aparaturo, ki piščanca bolj slabo oskubi, ter na koncu filigransko ročno delo, da bi dobili približek v trgovini kupljene kure. Ko se danes spomnim na ta čas, se lahko le grenko nasmehnem, saj je to še eden izmed dogodkov, na katerega ne morem biti ravno ponosen. Žal mi je le, da se nisem zadeve lotil kak mesec pozneje, ko je kazensko (zaradi enakega prekrška) prišel k meni v uk ravno tisti terapevt, ki mi je to delo tako zelo privoščil, da je ostalim že na začetku predlagal, kam naj me pošljejo. Najbrž bi njihovo nego prepustil kar njemu. Najbrž? Ah, seveda bi mu jo. In potem je bilo ...

ZGODBA O ..., 8. DEL

Don Pierino je po dolgih letih druženja z narkomani v Rimu prišel do spoznanja, da bo treba narediti korak naprej. Potrebno bo nekaj novega, za marsikoga revolucionarnega in še za več njih nedojemljivega (morda celo nesprejemljivega). Toda ker Don ni nikoli v svojem življenju odstopal od svojih idej in mišljenja, se je končno uresničilo zaželeno. Ob vasi Amelia (Terni), približno 100 km iz Rima, je našel Valle delle streghe (dolino čarovnic), kjer so nekoč menda kurili čarovnice in po nekaj stoletjih je tam Don naletel na zapuščeno hišo: mlin. Preprosto nič ga ni zaustavilo, da ga ne bi kupil in 27. 9. 1979 se je s skupino petih rimskih narkomanov v to podrtijo tudi preselil in tako ustanovil prvi pravi center Skupnosti Srečanje (SS). Ni se zavedal, v kako kočljiv položaj se je spravil s to selitvijo. Hiša brez oken in vrat. Podrtija v zadnjem stadiju pred tem, da se sesede sama vase, toda imela je kamin (ki bo kasneje postal center vsega). Na začetku so spali,

kot so se pač znašli, in očitno so delovali kot nemalo izgubljeni klošarji sredi zapuščene doline. Zapuščene?! To niti ne, saj so bili ves čas pod nekakšno kontrolo kmetov iz Amelie, ki se jim niti sanjalo ni, kaj se dogaja v njihovi bližini. Zanje se je očitno dogajalo nekaj preveč čudnega, da bi to lahko sprejeli kar tako. Če malo parafraziram: po stoletjih so se vrstile čarovnice. Kaj pa naj bi si mislili drugega ob pogledu na nekega duhovnika in gručo razcapanih narkomanov?

Toda Don se ni oziral nanje in se tudi ni dal. Nadaljeval je s svojo idejo. Počasi. Korak za korakom. Kot oče izgubljenih otrok jim je stal ob strani in jih hotel na vsak način spraviti na pravo pot življenja. Najbrž je bil ravno zaradi svojega pristopa tako uspešen. Zagotovo pa tudi zato, ker se ni obnašal kot gospodar, temveč kot sostanovalec in sotrpin fantov.

Taubi

TATU ZGODBA

Moj najljubši bend

Navdih za tatu AC/DC, ki med vsemi ostalimi tatui krasi mojo levo roko, je glasbena skupina, ki je za moj okus enostavno najboljša in jo poslušam že od malih nog.

Klavdija Zupan

foto: Klavdija Krapež

09
KRALJI
ULICE

Ribe so face

Poznamo majhne in velike ribe. Največje so tiste ribe, ki delajo največje pizdarije. Na primer ena velikih pizdarih je, če ribi v trebuhu najdejo traktorsko gumo, al pa otroško kahlco, al pa na primer avtomobilski akumulator. Taka riba je bila zelo lačna, ampak ni mela pojma o prebavi. To verjetno pomeni, da je riba pojedla cel avto in prebavila karoserijo, potnike in v bistvu cel avto razen gume in akumulatorja. To je hotla verjetno posrat in pol prodat kot poseben šit. Je pa res, da poznamo več vrst dreka oziroma šita, ker velike ribe proizvajajo več dreka kot majhne ribe. Pomeni, da večje ribe veliko bolj onesnažujejo planet kot majhne. Predlagal bi, da Bratuškova Alenka in njena tolpa uvedeta davek na drek. Tisti, ki nimamo za jest, bi hodili k frančiškankam na sendviče, ki bi imeli namesto pokvarjene salame med kruhom bankovec za 500 €. Naši frančiškanki bi rešili planet od lakote. Ljubljancem pa bi zelo dobro živeli od turizma oziroma od čudežnih sendvičev.

Kavica

Ljubezni,

tega romantičnega prgišča pogorišča
se ne omenja,
ker je na rdečem seznamu besed
in se kot pozabljen otrok, lačnih oči,
sklanja nad dvema novčičema, ki ju je
starka vrgla v
neko tujo skrinjo odrešitve.

Karmiss

DVOMIM VASE, TOREJ NISEM, ME NI.

ČRTOMIR CLONSKY

ZDRUŽENJE MOST IZ HRVAŠKE

010
KRALJI
ULICE

Združenje Most je bilo ustanovljeno leta 1998, z namenom izboljšanja kvalitete življenja oseb različnih starostnih kategorij. Od ustanovitve do danes neprekinjeno zagotavljamo vrsto programov in projektov s področja socialnega varstva (zavetišča za brezdomce/ke, posebni vzgojni program vrstniške pomoči otrokom in mladim, ki pripadajo ogroženim skupinam, ter razvoj in promocijo prostovoljnega dela mladih).

foto: arhiv Združenja Most

Za svoje aktivnosti smo prejeli vrsto priznanj (leta 2001 tri priznanja za spodbujanje prostovoljnega dela s strani Vlade Republike Hrvaške, leta 2006 nagrado Splitsko-dalmatinske županije »pomemben doprinos k resocializaciji socialno ogroženih skupin«, trikrat smo bili na območju Splitsko-dalmatinske županije proglašeni za združenje leta, in naša tradicionalna akcija »A DI SI TI« je prejemnica oskarja humanosti za najboljši projekt v letu 2010, vse to v sklopu Dotika dobrote – fundacije »Kap za slap«).

Na nacionalni ravni je bil Most aktivni sodelavec pri oblikovanju Skupnega memoranduma Republike Hrvaške o socialnem vključevanju in pobudnik neformalne mreže Zavetišč za brezdomce Republike Hrvaške, ki združuje vse organizacije, združenja in institucije, ki se na Hrvškem ukvarjajo s problemom brezdomstva. Smo tudi ustanovitelji spletne strani www.beskucnici.info, ki objavlja vse pomembne

foto: arhiv Združenja Most

HVALA NA
TOPLOJ RIJEČI,
A I TOPLI OBROK
NIJE NA ODMET.

AKO ŽELITE DONIRAJTE:
SPLITSKA BANKA 2330003-110092490
ZAGREBAČKA BANKA 2360000-1101503701

UDRUŽENJE MOST
www.zmost.hr, www.facebook.com/udrugamost
Tisak ovog materijala omogućilo je Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi RH.

foto: arhiv Združenja Most

informacije, vezane na problematiko in tudi podatke o zavetiščih v Republiki Hrvaški. Most je pravzaprav edino nacionalno združenje, ki je član FEANTSE – mednarodne mreže organizacij, ki se ukvarja z brezdomci. Pretekla tri leta smo bili aktivni udeleženci *Svetovnega nogometnega prvenstva brezdomcev* (HWC – Homelless World Cup).

Že dobrih 13 let izvajamo program Nege in skrbi za brezdomce in brezdomce.

V sklopu programa izvajamo naslednje storitve in dejavnosti:

- zavetišče za brezdomce
- organizirano stanovanje za brezdomce
- svetovanje
- socialno vključevanje
- humanitarne akcije in ozaveščanje javnosti glede problematike brezdomstva

Program Nege in skrbi za brezdomce je edinstven program na področju Splitsko-dalmatinske občine, namestitve za brezdomce pa so tako rekoč edine tovrstne na področju od Šibenika do Dubrovnika. Od leta 2000 smo pomagali več kot 570 uporabnicam in uporabnikom.

Na lokalni ravni je Most sodeloval pri oblikovanju in strateških načrtih mesta Split za področje socialne problematike in bil pogosto organizator tribun, okroglih miz in strokovnih zborovanj na temo mladoletne delinkvence, nasilja med mladimi, brezdomstva, zniževanja revščine in socialnega vključevanja.

Do danes smo organizirali več različnih akcij (Udarec, Nasilje ni kul, Pop no Dop, TOP50POP ter 13 let zapored A di si ti!? ...), ki so pomembne za seznanjanje in ozaveščanje širše javnosti o naštetih temah ter uveljavljajo kvalitetne in inovativne načine reševanja brezdomstva, revščine in mladoletnega prestopništva. V vseh javnih akcijah zagovarjamo medresorski pristop in se skladno s tem povezujemo z mnogimi institucijami in organizacijami ter sodelujemo z uveljavljenimi osebami iz javnega življenja in več tisoč mladimi prostovoljci. Izdali smo

foto: arhiv Združenja Most

več publikacij o svojih programih, med drugim prvo knjigo o brezdomcih na Hrvaškem: Brezdomci – ljudje, ki živijo, a ne obstajajo!; Udarec – ki je publikacija o nasilju med mladim – ter Prostovoljstvo je moj hobi – o prostovoljnem delu mladih v Splitu.

V vseh programih dajemo poudarek prostovoljnemu delu mladih in njihovi socialni angažiranosti v humanitarnih, socialnih in preventivnih programih. Omenili smo že projekt vrstniške pomoči mladih, ki vključuje mlade prostovoljce, v

smislu pomoči mladim z vedenjskimi težavami. V projektu sodelujejo tudi izkušeni strokovnjaki. Združenje Most povezuje strokovni tim delavcev z izkušnjami iz različnih programov in projektov socialnega vključevanja, strokovni profili pa so psiholog, defektolog, socialni pedagog, pravnik, socialni delavec in učitelji, ki se stalno usposablja.

Vizija

Združenje Most želi širiti pozitivno energijo in ustvariti skupnost, v kateri ni socialno izključenih meščanov, negujemo aktivizem, humane odnose in izražamo skrb za tiste, ki jim je pomoč potrebna.

Misija

Združenje Most je nevladna organizacija s sedežem v Splitu, z lokalnim, regionalnim in nacionalnim delovanjem, ki na temelju prostovoljnega dela, humanosti, solidarnosti, spoštovanja različnosti in človekovih pravic nudi posebno pomoč v stiski in dvig kakovosti življenja otrok, mladostnikov in državljanov drugih starostnih kategorij.

Drago Lelas

Taubijeva perspektiva:

Z LEVE: DELU ČAST IN OBLAST

Je to le vic iz starih časopisov ali pa celo kaj več? Še se spomnim tistih časov Yuge, ko je bilo delo res čast in oblast. Delavec je imel vse, o čemer danes ne more niti sanjati več. Le zakaj? Je delavec res le pol človek, ki ni vreden ničesar več? Je delavec res le smet in ga odvržeš, ko ti ni več potreben? Morda res. Pa vendar: ko boste vse delavce pometli pod preprogo, kdo bo potem delal za vas – rdeče kravate?! Vem in vemo, da bi vsi radi vladali, delal pa ne bi nihče. Toda saj poznate pregovor, da brez dela ni jela. In jelo? Le kaj je to?! Zame kos kruha in zate en bogat šnicel. Zame morda ričet in zate eno bogato kosilo.

Tovarne delavcem in zemljo kmetom

Čista resnica. Vse to ste naredili. Toda ta prelepa in klana demokracija je vse obrnila na glavo. Niso krivi levičarji, če so bili toliko časa na oblasti, kriva je oblast! In kdo je oblast? So oblast delavci? Je oblast kravata, pa čeprav rdeča? Je oblast nekdo, ki ima plitek in strgan žep? Ne. Oblast je nekaj nedojemljivega – še posebno v demokraciji. Tu imamo lastnike in managerje, pa drekopapce – ti

so še najbolje plačani – in potem delavce, ki pa so sužnji, tlačani in ki menda nič ne potrebujejo ...

Aja, je leva oblast šla v žep desni ali je bilo obratno? Kdo bi vedel. Kradli so vsi. Eni zase in drugi tudi zase. Kdo je kradel za ljudi? Samo en – kaplan Martin Čedermac. Legenda Slovencev, pa čeprav seže več kot 100 let nazaj. In kmetje? Kmetje so le še dninarji, kočarji in zgube, ki jim narava ni v pomoč in s tem tako velikodušno pomaga oblasti, da imajo vsako leto manj. Zakaj?

Socializem (SFRJ) ni družbeno-ekonomska formacija, temveč je le prehodna doba iz kapitalizma v komunizem

Sranje, kako dobro se spomnim tega stavka še iz srednje šole. Takrat sem se temu smejal. In danes? Komunizem je umrl. Socializem je umrl. Mi pa smo v totalnem sužnjelastništvu tistih, ki so se znašli ob pravem času na pravem mestu in naredili iz te naše podalpske deželice komedijo zmešnjav, ki pa ljudi sili bolj v jok kot v smeh. Da ne pozabim, da tudi levi niso izvzeti iz tega vlaka smrti.

Tudi levi so strojevodje in kondukerji, ki pehajo ubogi narod tja, kamor noče nihče. Žal.

Tiša Žurga, žabkar

NEK AJ

cestnih

BEDA

Napraskal sem za kruh in mleko,
za mehko krompirjevo meso,
za sol je zmanjkalo drobiža,
pa kaj, za večerjo pa le bo.

Nekaj nasmehov sem našel
osvobajam se trdih senc,
ki mračijo moje dneve in noči,
med kolesi škripa pesek,
v loncu slaba viža brbota,
v revščini smo vsi enaki,
šlepam se k prijatelju, tjakaj pod most,
na čikpavzo, na kačjo slino,
morda bom pod mostom doma.

Mladost in nespóčete pravljice
se valjajo po tleh,
je bogastvo in prekletstvo
odkrivati srce v praznih dlaneh,
bogovom ukrasti obličje matere,
ne spomnim se solz v njenih očeh.

Katarina Kalaba

ZABAVA VOJVODINE KRANJSKE

Vsi se radi pozabavamo, posebej še v
časih, ko je varčevanje utopija in velja
stari rek »večja je kriza, bolj polne so
gostilne«. Vendar pa smo tako
osiromašeni, da tudi za trgovino ni,
kaj šele za gostilno. Celo mladina
zmrzuje v parkih in zbira za topli
čajček, saj sta vstopnina v diskoteko
in plastenka vode že zdavnaj
prekoračili tedensko žepnino, da ne
govorimo o brezdomcih in ljudeh, ki
si pričarajo za sobico in jim za kaj
dr drugega ne ostane nič. Programi za
izkoreninjanje beračenja pa delujejo,
kot da so uspešni. Resnica je taka,

da so bivši upravičenci že pokojni in
izboljšujejo statistike. Včasih so bili
tehnološki višek, zdaj pa življenjski
višek. V delu Ljubljane, kjer živim, je
bila družba osmih posebnežev, ki je v
treh letih zapustila svet. Nič
nenavadnega ni, če ljudje z dodatnim
zavarovanjem hodijo z bolečinami in
vnetji po ambulantah in prosijo za
previjanje ran. Potem pa se čudimo,
če je gledanje na potrebe drugih iz
mode. Groza me je, če pomislim na
to, da našega časopisa ne bi bilo in bi
kak prodajalec zaslužek od prodaje
pač dobil na nelegalne načine. Ja, to
je politika. Pa ne mislite, da se bodo
lačni policisti odločili za varovanje
vas, saj jim je jasno, da je vaš denar
v tujini in doma le ljudstvo. Obveščeni v dobi interneta otopeli
gledamo na skrb vzbujajočo realnost,
kot da je fikcija. Korupcija in
nepotizem pa nista nič hujše kršitve,
kot je kajenje jointa. Kdaj bomo
lahko spet rekli, da smo otroci svoje
himne in mladi, na katerih svet stoji?

Tomislav Gruden GTS

ON

Ga nihče
ni maral
in nihče
ni vanj
verjel

Tudi ni bilo
ničesar,
od koder
bi kaj
vzel.

In če kdaj
se je
zasmejal,
tega ni
nihče ujel.

Bridke
solze
mu na licih
čas je
posušil.

Rane je
zacementiral,
brazgotine
pa pustil.

Neda

AVTOBUS

Grem jaz na avtobus,
mišlu sm, da bom komi pršugor
zaradi gužve,
pa da ga še čakam pol ure,
pa ni bilo niti gužve, niti kontrole,
niti čakanja,
pa še točno pred mano
nadebuden študent
najprej me je pohodu,
pol se mi ni hotu umaknt,
pol se pa usede zravn mene in začne
morit,
zakaj sem ga pohodu, pol sm se pa
še usedu,
no, in študent se začne prtožvt,
pa vse se mu naumn zdi.
No to je res, da sm ga pohodu,
sam ne zanalašč,
itak je bil avtobus precej nabasan,
ko sem mu povedal, kam grem,
pa je ratu prjazn,
na konc sm se mu še smilu in mi je
zaželel
lep dan.

Kavica

JE ČAS

Temne podobe iz sanj,
temne podobe pred očmi,
sosed sosedu pije kri,
le ta je junak, kdor mori.

Je čas za sovraštvo in prezir,
je čas za Ljubezen in Mir.

Prazno je tvoje ime,
prazno je tvoje srce.

Misliš, da velik si junak,
v resnici največji si bedak!

Jani Zupan

BALKAN BLUES

Trkanje je postajalo vse glasnejše.
Nekaj trenutkov nisem vedel, kje
sem, pogled je ujel roznate zavese in
mlečno svetlobo, ki je v slapovih
padala skozi okno. Ogrnil sem si
rjuho in se omotično mačkast
opotekel do vrat. Niti tega si nisem
zapomnil, ali sem zaklenil vrata
apartmaja na ulici Ognjen Price v

Skopju. Na vratih je stal čokat tip kozavega obraza. Vse se je zgodilo manj kot v sekundi. »Evo ti, pičkice!« je zasikal, sunkovito zamahnil z nožem in me zabodel malo nad pasom. Kar stal sem, topa bolečina je prišla šele, ko sem se sesedel in presenečen opazoval rdeč madež krvi na belini rjuhe, ki je postajal vse večji in večji.

Franjo Francič

ANEKDOTE IZ PRODAJE

MIKLAVŽ, KI JE PREHITEVAL ZA CEL DAN

5. december, pošten mraz, vse naokrog pa sama slana. Jutro sem tokrat začel v Šentvidu. Nasproti cerkve sem ponudil časopis gospodu, ki je imel polne roke, ravno je v bližnji lokal vračal skodelice od jutranje kave. Pa pravi: »Pojdi v trgovino Tuš po sendvič. Povej, da te je poslal šef.« V trgovini je bila prodajalka res prijazna, v že narejen sendvič s pršutom za dva evra mi je dodala še šunko, papriko in kumarice. Pomislil sem, da bi gospodu podaril izvod časopisa, zato sem stopil za njim v lokal. Zahvalil sem se mu in mu izročil revijo. Kljub temu da sem mu jo hotel dati, jo je gospod plačal in to z dvema evroma. Hvala, gospod Jože, res ste mi pričarali Miklavža in to cel dan prej.

Simon Lapajne, št. 363

NOSEČNICA

Prodajal sem na svojem stalnem mestu pred Mercatorjem, ko je na vsem lepem prišla iz trgovine mlada gospa. Lepo sem jo pozdravil, in ker mi ni v navadi, da bi revijo ponujal ženskam, starejšim od 75 let, ali pa mamiciam z res majhnimi otroki, saj so po moje nekako »ogrožene« oziroma že same po sebi prezaposlene, sem jo samo pozdravil. Gospa je imela s sabo kako leto starega otroka, zato sva lahko malo poklepeta

in tako je prišlo tudi do neizogibnega vprašanja, kaj prodajam. Odvrnil sem ji, da Kralje, ki me pomenijo vir preživetja. Priznala je, da jih ni še nikoli kupila, zato sem ji eno revijo podaril, da bi si kasneje lahko ogledala, o čem sploh govorim. Predlagal sem ji, naj si prebere in iz prve roke izve, kaj vse se dogaja v Ljubljani in kaka revščina vlada. Ne glede na to se še vedno najdejo ljudje, ki imajo srce.

Perice

»LOGIKA« PRODAJE

»Srečno, zdravo, uspešno leto ... polno ljubezni,« ter: »Kako je, bomo? No, vsaj mrz ni ...« ... Take in podobne besede sem v mesecu decembru slišal največkrat. Verjamem, da ste bili tudi vi deležni česa podobnega, prav tako mnogokrat, lahko pa si samo predstavljate, kako bi vse skupaj izgledalo, če bi prodajali revijo pred vhomom v Hofer, približno 4, pa celo do 8 ur na dan. Moram priznati, da mi je šla prodaja v tem času od rok kot po maslu, saj je bil izkupiček neprimerno večji kot sicer ali kot prejšnje mesece. Ni namreč nujno, da dobiš več denarja, če prodas več Kraljev, lahko namreč prodas tudi manj Kraljev za več denarja!! »Kako?« boste rekli. Na to vam lahko odgovorim, da veliko ljudi revije ne vzame, vseeno pa mi pusti kakšen kovanček. To je ta skrivnost. Srečno, zdravo in uspešno ter ljubezni polno leto vam želi Stripi. Ker boste to brali šele v začetku februarja, sem verjetno eden izmed zadnjih, ki vam bo voščil, morda celo čisto zadnji. Ne glede na to vam želim srečno!!

Stripi

NAMEN PRODAJE

Zame je prodaja Kraljev kot vrsta duhovne vaje iz, recimo temu, razpoložljivosti. Ko prodajam Kralje, sem recimo popolnoma na razpolago vsakemu, ko pa jih ne prodajam, pa imam možnost bolje razpolagati s svojim prostim časom. Prodajam skoraj vsak dan, vendar če sem slabe volje, raje ne grem na teren, saj nerad

karkoli delam na silo in v tem primeru tudi ni pravega učinka. Svoje celotno materialno blagostanje si zagotavljam s prodajo, vendar pa pri »dobrem življenju klošarja« zelo pomaga, če nisi odvisen. Včasih se čudim nekaterim posameznikom, ki mrzlično iščejo koga, ki bi bil v slabšem položaju kot oni, predvsem zato, da bi izboljšali svoje razpoloženje na način – če je nekdo v slabšem položaju, se takoj počutijo bolje, vsaj v primerjavi z njim. V takih primerih si jim privoščim celo razložiti, da sem popolnoma srečen in v nematerialnih stvareh celo bogat.

Jakob

TEMPERATURA JE RELATIVNA STVAR

Nedolgo nazaj, ko sem še delal na svojem stalnem mestu pred Mercatorjem v Kosezah, se je temperatura spustila na -5 °C. Naenkrat prinese mimo nekega črnca, za katerega sicer vem, da stanuje v bližini. Nas je zeblo kot psa, on pa se je mimo mirno sprehtal v natikačih in majici s kratkimi rokami ter kratkih hlačah. Pristopil je in me vprašal, če me kaj zebe. Odgovoril sem, da seveda me, kar mi je pojasnil, da je bilo zanj na začetku, ko je prišel v Slovenijo, še veliko hujše, saj je bil navajen na precej prijetnejše temperature. Sčasoma se je prilagodil in postal odpornejši na mrz. Očitno res, sem pomislil. Pobral me je še, če sem kaj lačen, in ko je opravil v trgovini, me je povabil na malico in čaj, za povrh pa kupil še revijo. Za silo sva se sporazumela v nekakšni mešanici slovenščine. Priznal je, da Kralje rad prelista.

Perice

PREVEČ ŽALOSTNE ZGODBE

Kralje ponudim gospe, ki gre mimo, vendar pravi, da jih ne bo vzela, saj se ji zdijo zgodbe v časopisu preveč žalostne. Morda so res, a ne glede na to gospa stopi bliže, na v roko stisne kovanec za dva evra in odhiti.

Grega R.

Dogodki:

NAJ ŠPORTNIK LJUBLJANE 2013

014
KRALJI
ULICE

Ko sem dobil na Kraljih nalogo, da se udeležim izbora naj športnika v Ljubljani, sem pomislil, kako so čudna pota Gospodova, da jaz, Mariborčan, zastopam Kralje na izboru naj športnika Ljubljane. Ko pa sem prišel v dvorano, mi je takoj postalo jasno, da ima vse skupaj kar precej štajerskega pridiha. V lepo okrašeni hali je bilo kar nekaj panojev z reklamo za Laško pivo :). Saj bom kot doma, sem si rekel in se usedel za veliko mizo. Vse male so bile namreč zasedene. Otvoritveni govor je imel sekretar za šport mestne občine, nato pa je na oder stopil glavni govornik – gospod Jankovič. Čeprav sem izrazito nastrojen proti njegovi politiki, ne gre oporekati temu, da bi bil brez njega šport v Ljubljani verjetno še bolj na psu, kot je. Rekel sem si, da bom poskušal biti objektivni in si ogledal prireditve v nevtralni luči. Priznati moram, da je bilo vse skupaj zelo lepo organizirano in precej razkošno (saj, koliko lačnih ust bi lahko nahranili z vso to hrano!). Po drugi strani pa je vendarle prav, da se nagradi vse tiste, ki z mnogo odrekovanja dosegajo vrhunske rezultate. Pozabili niso niti na amaterske posameznike in organizacije, ki velikokrat na prostovoljni osnovi naredijo veliko dobrega za šport. Bilo mi je všeč biti del prireditve, vendar

foto: Mitja Križančič

smo Kralji ulice dobili povabilo le za eno osebo. Veliko zanimivejše bi bilo, če bi kakor ostali sedeli za mizo v večjem številu in odprli debato, kakor so jo ostali. Za konec naj dodam, da to, kar Kralji ulice počnemo v smislu propagiranja športa in vsega, kar je povezano s pozitivnim v življenju, ni mala stvar.

Tudi Kralji ulice se trudimo za vključitev najbolj ranljivih in odrinjenih v razne programe in s tem v normalno, dostojno življenje.

V imenu Kraljev ulice vsa zahvala MOL-u za povabilo in veliko dobrega v letu 2014.

Mitja Križančič

POROČILO S KOŠARKARSKÉ TEKME KK OLIMPIJA : RATIOPHARM (ULM)

Na zanimiv datum 11. 12. 2013 se (nas) je sedem Kraljev odpravilo na košarkaško tekmo Eurocupa. Pomerili sta se ekipi naše Olimpije in Ulma iz Nemčije. Olimpija po dolgih 18 letih neprestanega igranja v najmočnejšem evropskem klubskem tekmovanju Evroliga letos igra v »drugorazrednem« tekmovanju Eurocup. Tokratna tekma naj bi bila odločilna glede njenega preboja v drugi del tekmovanja ter tudi glede prvega mesta v skupini, ki ga je pred tem zasedal Ulm. V prvem polčasu so bili boljši gostje iz Nemčije, v drugem delu pa so košarkarji Olimpije pritisnili na plin ter si v tretji četrtini

priigrali znatno prednost. V zadnji četrtini so tekmo rutinsko pripeljali do konca ter s tem porazili goste. Na ta način si je Olimpija zagotovila nastop v drugem delu Eurocupa, kar pomeni 8 skupin s po 4 moštvi. Olimpiji se torej obeta še vsaj 6 evropskih tekem, od tega bo tri odigrala na domačem terenu. Tokratno tekmo si je ogledalo 4000 ljudi, med njimi so bili tudi tudi Green Dragonsi. V imenu Kraljev se zahvaljujemo za donirane karte.

Stripi

SVEČAN OBISK V POSREDOVALNICI RABLJENIH PREDMETOV

V PRP-ju se je zadnji delovni dan v preteklem letu zaključil z obiskom predsednika države Boruta Pahorja in njegovega spremstva. Obisk je bil sicer najavljen, vendar smo imeli zaposleni na začetku kar nekaj treme. Vse skupaj se je kaj kmalu razblinilo. Gospoda predsednika je zanimalo, kako posredovalnica sploh deluje in s kakšnimi problemi se srečujemo ter seveda kako jih rešujemo. Ob tem smo izpostavili problem skladiščnih prostorov, a o tem več v kateri

foto: Jean Nikolić

foto: Jean Nikolić

od naslednjih števil. Obisk ali bolje rečeno srečanje se je nadaljevalo zelo sproščeno, ob kavici, prijaznem klepetu pa tudi smehu. Ob slovesu nam je g. Pahor zaželel srečno 2014, tako trgovini kot tudi zaposlenim.

Irena

015
KRALJI
ULICE

OBISK DEDKA MRAZA

V začetku meseca decembra 2013 smo se odločili, da med naše družine povabimo Dedka mraza, ki se je vabilu tudi z veseljem odzval. Obiskal nas je v prijetnem ambientu ob skrivnostnem vznožju ljubljanskega gradu. Srečanja z njim so se udeležile tako družine članov društva Kralji ulice kot tudi družine sodelavcev in prostovoljcev društva. Otroci so bili sprva precej zadržani, v napetem pričakovanju prihoda moža z dolgo belo brado. Dedek mraz jih je s svojim mehkim in toplim pristopom spretno vključil v prepevanje njim ljubih pesmic, radovedno so spremljali njegove čarovnije, spoznavali drug drugega, seveda pa so se najbolj razveselili daril. Ko se je Dedek mraz od nas poslovil, so z veseljem odpirali darilne pakete, naokoli ponosno kazali dobrote ter jih tudi delili drug z drugim. Otroci so ob konstantni in zanimivi glasbeni spremljavi tudi zaplesali, mame poklepetale in tako se je večer počasi

foto: arhiv KU

končal v prijetnem vzdušju ter enotni želji, da bi se Dedek mraz povabilu odzval tudi v prihajajočem letu.

Tanja Vuzem

S KOLESOM V CENTER ŠPORTNEGA SVETA, 4. DEL

foto: osebni arhiv

016
KRALJI
ULICE

Trinajsti dan na poti sem se prvič v življenju okopal v Dojranskem jezeru. Bila je prav prijetna osvežitev, čeprav je bila voda neverjetno topla. Verjetno je zato toliko alg, za katere pravijo, da so zdravilne. Zaradi izredno tople vode sem se lahko dlje časa sede namakal in pustil, da so se mi ribice približale toliko, da sem čutil njihove dotike. Ne spomnim se, da bi se mi to zgodilo že kdaj prej. Prav čutil sem, kako me žgečkajo. Opral sem tudi perilo in majico ter si privoščil nekaj dremeža kar na kolesu. Popoldne istega dne sem že kolesaril po grških tleh. Naučil sem se prvih grških besed in ugotovil, da bom imel na razpolago pestrejšo izbiro cestnih povezav, saj je povsod asfalt. Opazil sem dvojne črte – tudi na sredi manjših lokalnih cest – ter prešteviline kapelice ob cesti. Do spusta na ravnino Egejskega morja so bile to najbolj opazne spremembe. Med spustom pa sem doživel prvi grški šok. Namesto ohladitve zaradi vetriča pri visoki hitrosti mi je v obraz bušnil vroč zrak. Na trenutke nisem mogel niti prav vdihniti, tako vroče gmote zraka so mi prihajale naproti. V zgolj nekaj sto metrih sem se znašel v grški savni. Drugi šok sem doživel med prvim nakupovanjem. V krajih, skozi katere sem kolesaril, prevladujejo majhne trgovine, nič posebno drugačne od tistih v Srbiji in Makedoniji. A ko sem v roko prijel tunino konzervo ter preveril ceno, nisem mogel verjeti svojim očem. Le zakaj nisem v Makedoniji opravil večjega nakupa? Konzervo sem položil nazaj na polico. Štirinajsti dan mi je končno uspelo zaplavati v Egejskem morju. Pripeljal sem se v mestece Methoni in presenečen ugotovil, da sploh ni turistov. Vse restavracije ob obali so bile prazne in nikjer nobene plaže ... Moja prva želja je bila namočiti noge v Egejsko morje in iščo primeren prostor sem se odpeljal do pomola na koncu obmorske vasi. »Slana voda, here I come!!«

Gostoljubni in prijazni Grki

Zvečer sem si na pomolu pripravil večerjo. Ravno sem pekel jajca na oko, ko k meni pristopi gospod s tremi jajci v rokah. Spregovori, a ga kajpada ne razumem. Moli mi jajca, a odkimam, saj jih navsezadnje že imam v ponvi. Iznenada udari z enim jajcem ob drugo. V strahu še bolj vneto hitim razlagati, da jih ne potrebujem. Počenih še toliko manj! Nakar ugotovim, da so očitno trdo kuhana in mi jih ni treba takoj pojesti. Spet sem pozabil grško besedo hvala in se mu zato zahvalil v angleščini. Po večerji sem s pomočjo telefona osvežil svoje znanje grškega jezika in se podal proti družbi na pomolu. Ni mi namreč dalo miru, da se moškemu ne bi primerno zahvalil. Pristopil sem torej k Mihajlisu, njegovi ženi Sofiji ter prijatelju Sajkisu z ženo Elene. Pozdravil sem jih in se zahvalil v grščini. V zameno sem prejel še tri trdo kuhana jajca in povabilo na piknik. Niti pod razno mi niso pustili oditi. Ponudili so mi solato z domačim paradižnikom, kumaricami in sirom, ki je bila odlična, komunikacija pa žal katastrofalna :). Lahko si le predstavljate, kako smo se v grščini »pogovarjali« do poznih večernih ur. V zahvalo sem jim na doma narejenem kuhalniku želel skuhati slovenski čaj. Zaradi močnega vetra mi sprva ni šlo od rok, a mi je do zob opremljen Sajkis, ki je skrbel tudi za razsvetlavo in glasbo, priskočil na pomoč. Tako smo, zgolj dva metra od Egejskega morja, pod jasnimi zvezdnim nebom, skupaj poslušali grško glasbo ter pili slovenski planinski čaj.

Uživanje na obali Egejskega morja

Petnajsti dan potovanja sem si vzel prosto. Odločil sem se, da ostanem v mestecu, ki mi je bilo zaradi odsotnosti turistov resnično pri srcu. Zjutraj sem se odpravil na lov za trgovino in na začetku vasi zagledal market. Zaprt. Nedaleč stran uzrem pekarno z odprtimi vrati. A še preden vstanem s kolesa, me nagovori gospod George. Želel je preizkusiti moje nenavadno kolo. Ker mi je primanjkovalo vode, sem ga prosil za pomoč. Pokazal mi je pipo na travniku pred njegovo hišo. Med polnjenjem bidona sem v parku čez cesto zagledal vodnjak. Moral bi si oprati perilo in to bi bi lahko več kot primeren kraj. Vprašam Georgea, če tam teče voda, češ

da bi rad opral svoja oblačila. On odvrne, naj to raje storim kar pri njegovi cevi. Pripravim si milo, nakar naju ugleda njegova žena Despina, ki se ji moj način pranja ne zdi primeren. Prinese lavor z milnico, mi majico izpuli iz rok in jo kar sama opere. Medtem midva z njenim možem proučujeva zemljevid. George mi je vmes prinesel dva paradižnika, breskev in pivo. Da bi izkoristil ugodno priložnost, sem slekel še hlače, ki so bile tudi potrebne pranja. A me je George zamotil, njegova žena pa je tačas z njimi že izginila v hišo. Nisem se še prav obrnil, ko so se vsa moja oblačila magično znašla obešena na balkonu pred njuno hišo.

foto: osebni arhiv

Obljubil sem, da se vrnem kasneje, da bi si še njun sin, ki je tačas spal, lahko ogledal moje kolo, sicer sem se pa tako moral, že zaradi oblačil. Odpeljal sem se do plaže in si privoščil jutranje namakanje ter igro z meduzami. Ker sem moral nadoknaditi neprespano noč, sem legel v parku čez cesto. Dremal sem vse do časa za kosilo, ko se je pred mano spet pojavil George. Tokrat s polnim krožnikom sveže pečenih rib in zelenjave. Kot zmeraj na kolesarskih potovanjih sem bil seveda navdušen nad ponujeno hrano in krožnik je bil hitro prazen. Oplaknil sem ga in ga odnesel v hišo, kjer je bila pri kosilu zbrana vsa družina. Povabili so me, naj se kasneje oglasim še na lubenici. Nisem si predstavljal, da se bo na ta lenobni dan toliko dogajalo. Privoščil sem si popoldansko plavanje in lenarjenje. Nekaj čez peto pa sem jo ponovno mahnil nazaj h Georgeu, ki je s kolegom ter ženo že sedel pred hišo in zobal lubenico. Dobil sem zvrhan krožnik sočne in sladke lubenice. Poklepotali smo tako o Sloveniji kot Grčiji ter o moji dosedanji poti.

Peter Osterveršnik

foto: osebni arhiv

Sol in Koper:

AH, TA PRAZNIK LJUBEZNI ...

monika.buhancic@kraljiulice.org

Začetek februarja. Ljudje so si komaj opomogli od decembrskih nakupov v čast vseh mogočih praznikov, ko se bo prav kmalu zavrtel še en skomercializiran, popolnoma odvečen in predvsem umeten krog tekmovanja, kdo bo kupil večje, lepše in dražje darilo za drago (?) osebo. Ubogi Kupid. Nič hudega sluteč je postal sinonim za nakupovalno manijo. Na valentinovo se bodo valile gore čokolad, srčkov in vrtnic. Pri tistih, ki imajo globlje žepe, pa seveda tudi nakit, diamanti ter vsi neumno dragi in nepotrebnosti artikli, s katerimi si (po mojem skromnem mnenju) nesamozavestneži kupujejo ljubezen in naklonjenost. Največkrat so to seveda moški. Pa ne, ker bi bili kar vsevprek slabiči, ampak ker so ženske kar naenkrat začele ta dan povezovati z dejanskim stanjem v zvezi ali zakonu. V ZDA in drugje imajo vsaj en majhen izgovor – valentinovo ima pri njih tradicijo. Jaz, stara malce čez štirideset, pa tega praznika nisem nikdar poznala ali obeleževala, še manj pa sprejela za svojega zdaj, ko mi ga po novem vsepovsod tlačijo v goltanec. Zanimiv je podatek, da smo se Slovenci kot narod stoletja borili za neodvisnost in samostojnost in ko smo končno dobili to možnost, smo vse zavrgli in uničili v dveh desetletjih. V celoti smo prevzeli tuje vrednote, način gledanja na svet, tuj denar, se pridružili tuji vojaški organizaciji in posvojili celo praznike, ki nikdar niso bili naši. Imamo celo vrsto prelepih slovenskih običajev, ki pa žal tonejo v pozabo iz preprostega razloga, ker so premalo komercialni in se okoli njih ne vrtijo gore denarja, pač pa medčloveški odnosi, dotiki, pisemca (napisana na papir, z roko in pisalom), druženje (v živo in ne prek raznih omrežij). Slovenci imamo svoj lastni dan zaljubljenecv, v katerem se skrivajo krasni običaji. Imamo gregorjevo ali praznik luči in praznik ljubezni. Dan, ko lahko podobno kot na valentinovo bližnjim izkažemo svojo ljubezen ... Vendar ne z dragimi darili. Ravno tu tiči problem, saj je postal praznik, za nas, kapitalistično nastrojene in vedno bolj amerikanizirane oponašalce, premalo drag. Vsi, ki ste radi pristni in Vam ni vseeno za slovenske običaje, praznujte raje gregorjevo, prelep praznik z bogatim izročilom in zanimivi sporočili. Nekje ga še vedno poznajo kot praznik, ko se ptički ženijo. Po starih šegah so ponekod v Sloveniji na dan sv. Gregorja »vrgli luč v vodo«, saj je bil namen tega običaja, da voda s seboj simbolično odnese vse slabo, vključno s skrbmi in zimo. Običaj izhaja iz časa, ko ljudje še niso poznali elektrike, sveti Gregor, ki je zaveznik rudarjev, zidarjev, učenjakov, glasbenikov in pevcev, pa je znan kot prinašalec luči. Zato ob njegovem prihodu nekateri obrtniki pri svojem delu niso več potrebovali svetilke. S simboličnim spuščanjem ladjic in metanjem gorečih predmetov v manjši potok so tako obrtniki kot tudi ostali ljudje pozdravili prihod pomladi in sonca.

Če je pravo sporočilo praznika (pa naj bo valentinovo ali gregorjevo) ljubezen, zakaj se potem ljudje omejujemo in širimo ali izkazujemo ljubezen samo fantu, puncu, možu ali ženi? Kaj pa vsi ostali okoli nas? Mar oni niso vredni naše ljubezni in naklonjenosti? Zakaj omejitve? Podarjajmo naklonjenost vsem ljudem okoli sebe. Šele takrat bomo lahko

foto: Nena Sole

veljali za nekoga, ki ima dejansko rad ljudi. Naši brezdomni so prav tako ljudje. Tudi njim lahko pokažete, da niso zgolj kulisa mesta, ampak da so dejansko vidni in da njihov obstoj ni nikomur v breme. Prav tako lahko izrazite ljubezen do tistih, ki so po nekaterih merilih drugačni. Eden mojih najtesnejših prijateljev je *drugačen*. Pa čeprav mi je v osnovi popolnoma enak. Pozna ljubezen in je ima v srcu na pretek, le da menda ljubi napačne osebe oz. osebe napačnega spola. Sprašujem se, kako je lahko ljubezen napačna? In kako lahko ljubezen rodi sovraštvo? Samo zato, ker nam je nekdo rekel, da je edino pravilno, da moški ljubi žensko in obratno, smo to prepričanje vzeli za svoje. Jaz teh težav nikdar nisem imela. Cinično lahko rečem: »Hvala Bogu, da me je naredil ateistko!« Če bi že kot otrok zahaja v cerkev in bi me bombardirali s podatki, češ kako napačno je, če ljubiš osebo, ki je istega spola, bi bila morebiti danes veliko bolj ozkogleda. Čeprav dvomim ... od nekdaj sem bila odprta za vsemogoče in ni veliko stvari na svetu, ki me lahko šokirajo do te mere, da bi nekoga skušala prikrajšati za katero od pravic. Moja mama je za razliko od mene precej nagnjena k obsojanju. Že moški z dolgimi lasmi je zanj nekaj najhujšega. Zatorej naj bo Vaše glavno sporočilo praznika ljubezni, ki ste ga vzeli za svojega, preprosto ljubezen. Ljubezen v svoji najbolj čisti, nekritičarski, neobsojajoči in svobodni obliki. Srce dejansko ne izbira – ko ljubi, pač ljubi. Banalno rečeno; če bi se moj sosed želel poročiti s svojo ljubljeno psičko, pa naj se. Če bi ga to osrečilo, je edino to pomembno. Le kdo sem jaz, da kažem nanj s prstom in obsojam njegovo početje ali počutje? Morebiti v življenju ni bil nikdar deležen prave ljubezni s strani sočloveka. Zna biti, da je najbolj srečen, kadar svojo psičko pelje na sprehod in nato doma skupaj na kavču opazujeta mimoidoče skozi okno. Dejstvo, da zna biti v današnjem svetu norosti srečen in izkazovati iskreno naklonjenost, je pomembnejše od vsega drugega. Imejte se radi in imejte radi soljudi. Nikar ne pozabite, da je na koncu vseh koncev dejansko edino ljubezen tista, ki pove, kakšne osebe smo v resnici.

Vaša Biba

KRALJI ULICE IN RISANKA RADIA ŠTUDENT

Risanka RŠ ... zajebancija, neumnost, umetnost ali le kritika nove slovenske družbe? Kaj bi nanjo rekla Prešeren in Cankar? Po mojem mnenju bi jo sprejela in tudi sodelovala pri njenem nastajanju. Morda bi celo hotela postati del tima te Risanke ali pa ... Bog vedi, kaj bi se zgodilo. Zato mislim, da je najbolje prepustiti besedo kar ustvarjalnemu timu te nadvse priljubljene oddaje Radia Študent, ki je na sporedu vsak petek ob 12h na njihovi valovni dolžini.

KU: Kdo sploh ste?

Risanka: Torej, sva dva vrhunska trenerja in špikerja Anceloti in Fabio; potem je tu prevarant, risar in morda še kaj Dohtar Horowitz in pa vrhunska glasbenica, imenovana gospa profesor.

Resnost je vaša osebna čednost ...

Seveda. Predvsem to, toda treba se je zavedati, da je ta resnost možna le na Radiu Študent. Če bi bili bolj resni na nekem bolj resnem mediju, bi tam lahko le pomivali, čistili, kuhali kavo in odnašali smeti. Tako pa ...

Bi lahko Risanko RŠ vodil vsakdo?

Ne. V tem je ta štos. Vodimo jo lahko le mi, ki pa včasih tudi spustimo koga zraven. Zdaj jo ob nas na primer vodijo še Marševci (Mariborski radio Študent).

Danes je za nami že 200. Risanka (intervju je bil posnet 8. 11. 2013).

Ne, pač pa 205. Informacije vam očitno ne gredo najbolje od rok. In ni bila navadna, temveč je bil muzikal. V bistvu je to ista zadeva à la *s tujim kurcem u koprive*, samo da smo tokrat to izvedli v glasbenem žanru.

Če se vrnemo malo v zgodovino, kako je nastala Risanka RŠ?

Oddaja je nastala na grobu bivše oddaje Lajdra – ki je bila za marsikoga izmed nas najboljša. Ki pa je potem šla ... no, recimo v krizo. Če smo čisto odkriti, jo je uničil Anceloti. Oziroma ..., saj ni važno. Zadnja oddaja Lajdre je bila obenem prva oddaja Risanke. Odprli smo telefone in začeli s poslušalci risati Lajdro.

In koliko fanov ima Risanka?

Če bi odprl blokec ... no, pet jih pa ima, najbrž. Tebe, pa Alena v prekršku, pa Leo, pa ..., saj nima veze. To ste ljudje, ki vas na koncu moramo že kar sami klicati, tako da ste postali nekakšni prisiljeni feni. Je pa zato drugih poslušalcev več, zagotovo bi jih lahko preštel na prste dveh rok.

Kako uredništvo RŠ gleda na Risanko?

Glej, saj so srali po nas, ampak zdaj smo postali režimski. V bistvu smo kot nekakšen dvorni norec. Kajti, nekdo (izmed tistih, ki iz projekta vlečejo denar) je ugotovil, da smo potencial. Smo ena izmed treh najbolj izpostavljenih oddaj RŠ, zaradi tega tudi imamo oddaje v živo. Na primer največ živih nastopov je bilo po naročilu EU. V bistvu smo nekakšne prostitutke, trobilo našega radia. Delamo se silne frajerje, ampak ...

Kako pa Risanka vnaprej?

Čedalje manj je je. Če smo natančnejši: čedalje manj je to Risanka Radia Študent, ker postaja Risanka radijev Študent. Zdaj se kombinira z Maršem in tako postaja počasi vseslovenska.

Kako bi bilo, če bi Risanka popolnoma spremenila radio? Da bi se naenkrat pojavila na komercialnih linijah?

Težko. Treba se je zavedati, da je RŠ svobodna postaja,

foto: Taubi

svobodna republika. To bi zagotovo pomenilo, da bi se morala Risanka blazno spremeniti. Težko bi jo nesli nekam drugam, pa vendar: denar je sveta vladar in za dober honorar ...

Glede na to, da je Risanka zelo politično obarvana, je zato morda kdaj prišlo do takega incidenta? Izziva? Provokacije?

Edini do zdaj je bil »ta mali Kardelj« (Šoltes, glede na to, da je vnuk starega Kardelja, ga tako tudi imenujemo), ki sicer nikoli ni bil upodobljen v naši oddaji. V bistvu je klical na uredništvo RŠ in zaželel še veliko uspeha radiu, posebno Risanki. Tako ... sile kontinuitete nas imajo rade in želijo Risanki še mnoga leta. **Kako se v tej združbi samih fantov počuti dekleta? Gospa profesor?**

Glede na to, da ji nič drugega ne preostane, se počuti v redu. Še več, počuti se zelo v redu.

Še zadnje vprašanje. Zdaj ko je RŠ tik pred razpadom, propadom, ali Risanka lahko reši RŠ?

Zelo na kratko – RŠ ne more rešiti niti Bog. Tako kot Risanka ne more rešiti RŠ, tudi RŠ ne more rešiti Risanke. Vendar se bo prej rešil RŠ, kot pa bo nekdo iz Risanke uspel narediti normalno oddajo. RŠ se bo rešil z ukinitvijo Risanke.

In ne nazadnje, še vaše sporočilo bralcem našega časopisa ... Za to moramo pa malo pogledati na internet. Je prehuda, da bi kar na pamet nekaj rekli. Mi smo tisti, ki lahko (zares) materializiramo vaše želje, zato nas poslušajte in nas pokličite. **Hvala.**

Taubi

»A SI PRŠLA/PRŠU ŽURAT?« - »MREŽA MLADA ULICA« SE PREDSTAVI

»... Lokacije, kjer se mladi čez vikend najpogosteje zadržujejo in opijajo, so po besedah pomočnika komandirja na Policijski postaji center Ljubljana Daniela Vedernjaka Metelkova, Trg republike in Trnovska plaža. Ponekod se jih zbere tudi 1000, poleg prekomerne uporabe alkohola pa morajo policisti posredovati tudi zaradi vandalizma, hrupa in pretepanja ...«

Dnevnik, 11. junij 2013

In tu pridemo na sceno »MMU-jevci«, kot se radi poimenujemo. Mreža Mlada ulica (MMU) je nastala jeseni 2012, ko je Mestna občina Ljubljana pozvala na pomoč pri reševanju problematike zbiranja mladih na javnih površinah mladinske organizacije. V tistem času je bilo na MOL naslovljenih kup pritožb zaradi domnevnega hrupa in velikih količin odpadkov na Trnovski plaži, ki jih ob vikendih za seboj puščajo neobvladljive množice mladih.

Vsak petek na teren

Maja 2013 smo stopili na teren. V obdobju do novembra smo izvedli trideset 3–6 urnih terenskih akcij, večinoma smo se pojavljali na Trnovski plaži. Jeseni 2013, ko tam ni bilo veliko mladih, smo svojo dejavnost preselili na Trg republike. Koški in palačinke so bili osrednja vsebina našega dela. Med mlade smo vsak petek razdelili koške in jih pozvali, da vanje pospravijo svoje smeti in jih prinesejo k naši »kibli«, kjer smo zbirali smeti in kjer so se pekle palačinke. Te smo mladim seveda ponudili brezplačno. V procesu dogajanja smo bili priče najrazličnejšim pogovorom: od tega, kako preživljajo čas, do ekologije, pa do aktualnega družbeno-političnega stanja ...

In kaj pravijo mladi?

V MMU smo si zadali, da o mladih ne bomo govorili brez mladih, zato smo jih na svojih akcijah spraševali kako, zakaj, kje, kdaj, koliko, čemu ... in dobili smo jasne, skoraj poenotene odgovore. Na javnih prostorih, kot sta Trg republike (Maxi) in Trnovska plaža (Plaža), se lahko mladi, ki nočejo biti doma in/ali na socialnih omrežjih, sproščeno družijo

z vrstniki. To je njihov socializacijski prostor. Pravijo, da alkohol ni pogoj za druženje, pomeni pa sprostitev in jim omogoči odklop od šole, faksa, vsakodnevnih rutine in ostalih obveznosti. Alkohol je »socialno mazivo«, so povedali. Težave, ki jih sami prepoznavajo, so hrup, smeti in črepinje, ki nepospravljene ostanejo na javnih površinah, ter uriniranje na prostem. Ko pa razmišljajo o možnih rešitvah, povedo, da bi potrebovali prilagojeno infrastrukturo: več smetnjakov (oz. bolje razporejene smetnjake), urejene prostore za druženje/sedenje, dostopna javna stranišča, večje in brezplačne prostore z boljšim ambientom in ... več direktnega dela z mladimi. Vedo, da lahko sami doprinesejo svoj delež pri uvajanju novih rešitev in tako bolje zastopajo svoje interese ali predstavljajo zgled za ostale oziroma drug drugemu (npr. ko pospravijo za seboj). Kar pa se tiče represije (glede kazni za kršenje Javnega reda in miru in odloka o prepovedi pitja alkoholnih pijač na javnih površinah), jasno odgovarjajo, da to ni rešitev in da bodo vedno našli druga mesta za druženje. Pomembno jim je, da za svoje vedenje odgovarjajo tisti, ki kršijo predpise (smetenje, razbijanje, pretepanje). »Mladi potrebujemo le malo spodbude, da naj, če pijemo, tudi pospravimo za sabo, saj sicer ne pomisliš, da je to sploh tvoja naloga ...« Sprememba v miselnosti dejansko lahko privede do spremembe v ravnanju in vedenju.

Kakšno je stanje na terenu?

Na terenskih akcijah smo poleg peke palačink, deljenja koškov in osveščanja mladih o aktualni problematiki skušali ugotoviti, koliko oseb se v posameznem večeru nahaja na omenjenih lokacijah. V javnosti smo lahko zasledili tudi poročanja o velikih količinah smeti, ki jih je na zbirališčih mladih moč najti po petkovih večerih. Naša prisotnost verjetno ni doprinesla k temu, da naslednji dan na tleh ne bi ležala še kakšna steklenica ali druga smet, ki bi nakazovala na druženje, ki se je začelo prejšnji večer in trajalo do zgodnjih jutranjih ur naslednjega dne. Uličniki smo teren namreč zapuščali ob polnoči.

foto: arhiv MMU

Zagotovo pa lahko govorimo o občutnem zmanjšanju količine odpadkov. V večeru, ko smo zbrali največjo količino smeti, so bile te skrbno zapakirane v tri 100-litrške vreče in so skupaj tehtale približno 50 kg. Nekajkrat smo bili deležni tudi policijskih intervencij. Policisti so se namreč odzvali na pritožbe v zvezi s kršenjem javnega reda in miru, čeprav smiselnosti teh pritožb sami ne moremo potrditi. Nismo zaznali tolikšnega hrupa (kar je najpogostejši razlog pritožb), čeprav smo bili v centru samega dogajanja. Število omenjenih intervencij se je, upoštevajoč pričevanje prisotnih na terenu, po nekaj naših akcijah zmanjšalo, razlogov za to pa je lahko več. Najpomembnejši je zagotovo ta, da smo vzpostavili dialog z dvema policijskima postajama: PP Vič in PP Center, katerih predstavniki so se tudi sami sprehodili po terenu in na podlagi vidnega zmanjšali pogostnost takšnih »nasilnih« intervencij. To velja tako za Trnovsko plažo kot za Trg republike.

Za zaključek ...

Večina mladih in manj mladih, ki so bili ob petkovih večerih skupaj z nami (oz. smo bili mi skupaj z njimi), se je pozitivno odzvala na namen Mreže Mlada ulica. Dokaz je tudi ta, da se je večina naših koškov uspešno vrnila k nam. Na vseh akcijah jih je le deset zatavalo v neznano, eden je bil podarjen, ostalih 40 pa se je večkrat polnih vračalo k skupnemu zbirališču. Dobro so služili svojemu namenu in prav z njimi smo dokazali, da smo takšni in drugačni petkovi ponočevalci vsakič znova pripravljeni sprejeti svoj del odgovornosti.

MMU

Gostujoči kolumnist:
Dario Zadnikar

V (NE)PRIČAKOVANJU VSTAJE

foto: osebni arhiv

020
KRALJI
ULICE

Uspešnost ekonomsko-političnega sistema naj bi se presojala po njegovi zmožnosti zadovoljevanja potreb populacije. Večja kot je izključenost od družbenega bogastva, bolj kot je blagostanje nedostopno, bolj je neuspešen tak sistem. Zastopniki neuspešnih sistemov oz. vladajoči sloji poskušajo populacije, ki jim je onemogočen dostop do spodobnega preživetja, ukrotiti z ideološkim poneumljanjem in represijo. Ideološko poneumljanje dobi prav komične razsežnosti. Na primer: »Prejšnji sistem je bil gospodarsko neučinkovit.« Ja, kako pa je zmogel v slabih četrtn stoletja iz polagrarne Slovenije narediti razvito industrijsko deželo? Ali niso ljudje imeli stanovanja in zaposlitev? Kakovostno zdravstvo in šolstvo? Kulturo. Če bi bil ta sistem tako neučinkovit, potem tajkunska jara gospoda ob restavraciji kapitalizma ne bi imela česa privatizirati. In seveda pokončati s svojim pohlepom in nesposobnostjo. Res pa je, da so ljudje zahtevali spremembo sistema. Pa ne zaradi demokracije, ki naj bi jim manjkala. Saj je na strankarsko oligarhijo in populistične volilne spektakle nemogoče vplivati in nekateri podatki kažejo, da je danes vključenost v procese družbenega odločanja celo manjša kot v prejšnjem sistemu. Ljudi so prestrašili pred jugovzhodnimi nacionalizmi in zaščitili z lastnim nacionalizmom: etničnim čiščenjem z izbrisom, sovraštvom do Romov itd. Zdaj imamo skoraj povsod, celo na avtobusih, dvojezične napise, akademik pa si lahko le, če objavljaš v ameriškem jeziku. Ljudi je premamil blišč potrošništva, namesto stoenk in yugotov so hoteli imeti bemveje in audije. Pa jih imajo, vključno z bančnimi bremenami. Ta so si lahko privoščili, ker jim je prejšnji sistem »podaril« stanovanja. S potrošništvom oz. dostopom do materialnega bogastva pa je pač tako, da nekdo ima, če drug nima. To je realnost sodobnega sistema: družbene razlike danes so bistveno večje kot konec 18. stoletja, preden so francosko aristokracijo zvlekli na giljotine. Ali to pomeni, da je bil prejšnji socialistični režim boljši? Ne bi rekel. Bil je poln ideoloških neumnosti: na vsakem koraku se je zavirala podjetnost posameznika, samoupravljanje v podjetjih in v lokalnih skupnostih sta bili pod strogim partijskim nadzorom, do vsega drugega in inovativnega se je gojilo nezaupanje. Želja po polni zaposlitvi in čim večji industrializaciji je peljala v gospodarsko nesmiselne projekte. Nekako tako kot današnji TEŠ. Učinkovitost prejšnjega sistema je temeljila na izsiljeni »enotnosti«, za katero se danes zavzema predvsem avtoritarna desnica. Očitno je z ekonomsko-političnimi sistemi vedno križ! Kako da ne, ko pa so vsakič vzpostavljeni v viharjih časih in z ideološkim blaznenjem, ki ga zaznamo v polarizacijah na »mi« in »oni«. Mogoče bi bilo bolje, da bi se ljudje odločali o načinih sobivanja v mirnih in spodobnih časih, a kaj ko jih takrat zaziba v nekakšno lenobnost – kot govedo na sočnih pašnikih. Hočem vam povedati, da mi ne diši nikakršno zavzemanje za ta ali oni alternativni sistem. Tovrstno zavzemanje zahteva kolektivne družbene premike, ki jih izvajajo politične elite oz. avantgarde. Bolj radikalno, vsekakor bolj smiselno, je presojanje posameznih točk našega skupnega življenja. Tudi

foto: Žigažaga

glede na prejšnje zgodovinske izkušnje: brez zavračanja vsega v imenu neke nove ideologizirane »resnice«. Vzemimo za primer: izkušnje lokalne samouprave in ekonomske demokracije, segmenti delegatskega sistema in družbenega načrtovanja niso v celoti za zavreči. Resnici na ljubo, nekaj ostankov tega je še preživelo v nevladnem sektorju in bi ga bilo treba okrepiti s strogo omejitvijo moči političnih in gospodarskih elit ter njihovih ideoloških zastopnikov. Tu ni potrebna nikakršna represija, saj bi že ukinjanje privilegijev in maksimiranje dohodkov ter davčna politika prispevala k očiščenju. Lokalizirane pobude, bodisi ekonomske, socialne ali kulturne, bi morale imeti enak dostop do systemskega odločanja kot ideološke oz. strankarske. Pobuda za ohranjanje genske raznovrstnosti je, na primer, daleč pomembnejša od strankarskih prerekanj okoli partizanov in domobrancev. Ali naj šola proizvaja le blago za trg delovne sile ali pa ima širše osebnostne in civilizacijske smotre? To gotovo ni vprašanje, ki bi ga, tako kot sedaj, diktirala raziskava OECD, ki je center globalnega neoliberalnega gospodstva. Sta varčevanje v kulturi in s tem rastoča bebava komercializacija le tehnika zaviranja presodnosti populacije?

Če je bilo kaj vstajniškega v prejšnjem letu, potem je bila to slišanost takšnih glasov. Ne zavračam možnosti oblikovanja kakšne stranke na obrobju, a to nima zveze z glavnim tokom vstajniške ideje. Tisti, ki jih je gnal le strah pred Janšo, ali želja po predkriznem potrošniškem raju, ali načrt po obnovi LDS-a, ali so imeli v glavi sistem, o katerem so brali v kvazimarksistični literaturi, so vsekakor prispevali k odporu, a le malo k vstaji, ker ta predpostavlja zavračanje sistema političnih hierarhij. Geslo proti politično-gospodarski eliti »Vsi so isti!« onemogoča vznik nove elite in kliče po samoorganiziranosti družbe od spodaj. Brez potrebe po naslavljanju očetovske oblasti. Kakšni so rezultati vstaje, je treba pogledati tam, kjer je preživela in kjer premlevala svoje ne/uspehe ter vztrajno tehta življenjske moduse. Za oblastnike in vladajoče medije je to globoko podzemlje. Zato se jim vsakič zdi, da vstaja vznikne nepričakovano in »od nikoder«. Pa je to res?

Marečare in Žigažaga:

KRALJ IN KRALJ

VELIKI KRALJ MAREČARE

VELIČINA KRALJA USTREZA TEJ MANJŠINI LJUDSTVA.
POBIRA JIM DOBRINE.

PREKO SVOJIH MEJ POŠILJA JIH V NEGOTOVOST.

KJE KONČA SE ZADOVOLJNA ZGODBA TEBE

IN KJE TA KONEC ZAME JE POLOM?

PRST PRITISNE TIPKO.

IN ZAVEST RAZNESE NA NESKONČNO.

NE PODCENJUJ MANJŠINE,

V OBRAZ LAHKOTNO VRŽE TI »VROČE OLJE«.

MALI KRALJ ŽIGAŽAGA

NE OCENJUJEM VELIČINE,

KO JE LJUDSTVO NEZADOVOLJNO Z VLADAVINO,

ZAMENJAJMO LJUDSTVO

IN NE BREZGLAVO V POLOM,

V TA RAZTRESENI OMEJENI UM,

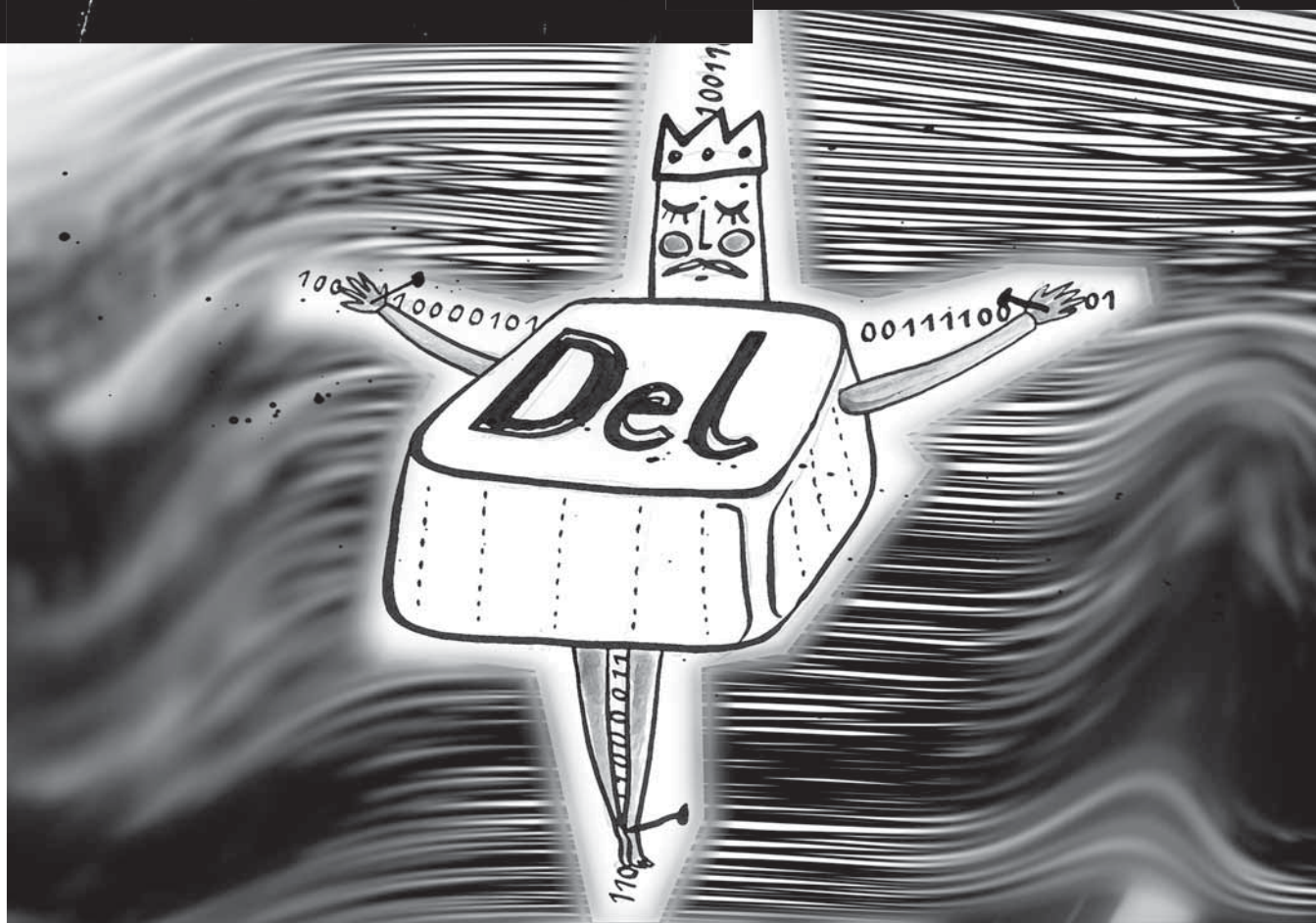
CTRL + ALT + DEL JE PRAVA IZBIRA,

KADAR SE PODAJAM V NEZNANO,

PREPOJENO, NASOLJENO.

SONCE, VODA, ZRAK, SVETLOBA,

PRIČAKUJE SE SMRT NADUTEGA GOSPODA ...

Kraljevi recenzor:

KALIGULA

V mesecu decembru sem si skupaj s prijateljico na velikem odru SNG Drama ogledala predstavo Kaligula. Ta nam je (Kraljem ulice) podarila dve vstopnici, za kar se resnično lepo zahvaljujeva. Predstava nama je bila izredno všeč, kar nekaj časa je namreč minilo od zadnjega obiska katerega koli gledališča. Prepustili sva se umetnosti in za en večer pozabili na lastne težave in tegobe. Ta uprizoritev drame *Kaligula* Alberta Camusa je bila v priredbi Lare Simone Taufer in v režiji Vita Tauferja. Avtorja glasbe sta Magnifico in Schatzi. Nova uprizoritev *Kaligule* pa sovpada z dvema pomembnima obletnicama: prva slovenska uprizoritev *Kaligule* je bila leta 1963 (pred malo več kot 50 leti) na velikem odru SNG Drama Ljubljana, v režiji Andreja Hienga. 7. novembra pa je minilo 100 let od rojstva Alberta Camusa. Nekaj besed o sami predstavi, kot jih je SNG Drama zapisala v novinarskem gradivu:

O Kaliguli

Kaligula (1938) je Camusovo osrednje dramsko delo, v katerem je izpostavil enega najprivlačnejših in najbolj usodnih zgodovinskih motivov. Rimski cesar Gaj Julij Cezar Germanik, še zdaj znan po vzdevku iz otroštva – Škorenjček (Kaligula), se je v zgodovino vpisal zaradi krutih izživljanj in izjav, ki še danes navdihujejo negativne junake sodobne pop kulture. Njegova kontroverzna osebnost je navdihnila Alberta Camusa, enega najbolj pronicljivih in neizprosni mislecev preteklega stoletja, za dramo o temeljnih eksistencialnih brezni, v katera zre moderni, osvobojeni človek. Camusu je sadistični tiran služil kot model za dramsko udejanjenje tiste človeške misli, ki terja popolno svobodo in postavlja zahtevo po uresničevanju nemogočega, sprevačanju reda stvari in prevzemanju vloge boga oziroma absurde usode. Kaligula pooseblja posebno obliko spervertirane oblasti, ki razglaša, da deluje v imenu pravega in koristnega, je pa brez nujnega moralnega čuta. Čeprav je Kaligula v »vsakem izmed vas«, kakor je Camus zapisal v enem izmed prvih osnutkov, ni naključje, da se mu je ideja za dramo porodila v času vzpona fašističnih voditeljev in da je igro pisal ter dopolnjeval med drugo svetovno vojno. »Ta pošast ali angel, ki ga nosite v sebi«, se osvobodi okovov, »če imate oblast, pogum in če ljubite življenje«. Kaligula je prototip avtoritarnega oblastnika, ki pod krinko ciničnega leporečja o prizadevanju za občo srečo uveljavlja izključno le svojo neizprosno in hladnokrvno voljo do moči. Je

foto: Peter Uhan

oblastnik za vse čase in kraje: »Še sem živ,« zakriči pred smrtjo. Čeprav drugače kot v zgodovini upora proti Camusovemu Kaliguli ne vodi vojak, pač pa literat – Kaligulov alter ego, ki svojo divjo misel zavoljo varnosti in zdravja drži na vajetih –, niso prenažrti patriciji, torej tisti, ki bodo dejansko odločili o nadaljnjem redu, »nobena prava alternativa« Kaligulovi tiraniji. V zgodovini pa se je morala želja nekaterih zarotnikov, ki so upali na obnovo republike, umakniti pred voljo vojske, ki je na čelo principata postavila novega cesarja, Kaligulovega jecljavega strica Klavdija. Režiser Vito Taufer (roj. l. 1959 v Ljubljani) spada med najodmevnejše ustvarjalce slovenske gledališke umetnosti, številni kritiki pa ga uvrščajo v sam vrh slovenskih režiserjev. Delal je že v vseh slovenskih gledaliških hišah in ustvarjal v dramskem, lutkovnem, opernem gledališču ter filmu. Pri številnih uprizoritvah je sam podpisal tudi scenografijo, kostumografijo ali glasbo. Nagrajen je bil na številnih uglednih gledaliških festivalih doma in v tujini, kar mu daje mednarodni odmev. Zaradi 100. obletnice rojstva Alberta Camusa sta SNG Drama Ljubljana in Francoski inštitut v Sloveniji pred predstavo, ki je bila v sredo, 11. decembra, organizirala dogodek, na katerem je kot poseben gost predaval gospod Jeanyves Guérin, profesor na pariški Sorboni, največji francoski strokovnjak za Alberta Camusa in avtor »Dictionnaire Camus« (Slovar Camus). Na dogodku je bilo poskrbljeno za prevod iz francoščine v slovenščino in obratno. Za dobrodelnost se SNG Drama Ljubljana iskreno zahvalujemo in upamo, da se bodo še kdaj spomnili na nas.

Ana Breznik

RADE ŠERBEDŽIJA IN ZAPADNI KOLODVOR CD, 23. 12. 2013

Mega zvezda (filmska, glasbena in še kaj) si vsekakor zasluži tudi koncert v mega dvorani. Toda ... čeprav poznam njegove glasbene dosežke že iz 80. let, sem pričakoval malo več. Zakaj? Res je, da je bila dvorana skoraj polna. Res je Rade imel band, ki je instrumente obvladal v nulo, in svoj karizmatični glas. Res je imel dva gosta: Vlada Kreslina in Vlatka Stefanovskega. Toda to ni bilo to. Ne vem ... pričakoval sem njegov razjeb, ko bi vsem razsul sanje in nas spravil na tla (à la Ne daj se, Ines). Pričakoval sem starega dobrega šansonjerja, ki zna zdemolirati občinstvo, vendar mi je koncert deloval kot dobro naštudirana ciganska fešta. Žal. Ni mi šlo sedeti med damami in gospodi, ki so prišli pokazat svoje kamelije, pa se na glasbo niti ne spoznajo kaj preveč. Ali pa se jaz ne spoznam?! Toda vem, kaj

mi odgovarja, vem, kaj me navdušuje, in tudi vem, kaj mi polni baterije. Po tem, kar prijetno dolgem koncertu pa sem odšel dokaj prazen. Ne. Nisem spraznil baterij – odšel sem prazen pričakovanj, s katerimi sem na koncert prišel. Morda sem res le mala pijavka, ki je pričakovala in želela nekaj, kar je preteklost že povozila. Toda vseeno – preveč gostov. Mislim gostov, ki jim Rade prepusti oder in izgine ter se šele po njihovih solajah vrne – mar je bil to njegov koncert ali pa je bil on le neke vrste moderator? Rade, več sreče prihodnjič.

Taubi

SILVESTROVO ZA BREZDOMNE

Na silvestrski večer smo se, družbe in toplega vzdušja željni brezdomci, kot še vsako leto doslej, zbrali v dvorani Tabor. Prišlo nas je kar nekaj, pa saj se v hladnih zimskih nočeh tako ali tako nimamo kam dati. Že na vratih so nas pričakali prostovoljci in tudi zaposleni v Vincencijevi zvezi dobrote in nam ob prihodu stisnili roko v znak dobrodošlice, potem pa smo se posedli okrog miz, na katerih je že čakalo lično aranžirano sadje in pijača. Simona, vodja zavetišča, je imela uvodni nagovor, v katerem nam je predstavila program, ki nas je čakal na ta posebni večer in je potekal približno takole: pozdrav škofa in blagoslov, večerja, tombola, pozdrav župana Zorana Jankoviča, ogled video filma (ki je nekakšen pregled celoletnega

foto: Katja Kovšca

foto: Katja Kovšca

foto: Katja Kovšca

dogajanja v okviru dejavnosti VZD-ja), igrice in ugankar ter za konec narezek. Meni večerje je bil paniran zrezek in krompirjeva solata, skrb za vsako mizo pa naložena po enemu prostovoljcu. Za našo mizo je skrbela Maja. Po večerji nas je obiskal ljubljanski pomožni škof dr. Jamnik, ki nam je zaželel srečno novo leto in vsakemu izročil darilo, kuverto z 10 €. Takoj za škofom nas je nagovoril še župan in nam prav tako zaželel lepe praznike. Tombola je potekala čez celoten večer z vmesnimi prekinitvami (v obliki narezka, video-filma in plesa). Zato je bilo pričakovanje glede dobitkov toliko slajše, čeravno je vsakdo kaj dobil. Glavna nagrada, kolo, je pripadla srečnemu dobitniku Janezu K. Družili smo se nekje do 2. ure zjutraj in bilo je prijetno, ob čemer gredo zahvale skupini prostovoljcev ter Petru in Simoni. Pa nasvidenje spet naslednje leto!

Igor P.

Izza rešetk:

ZAPORNIŠKE TERAPIJE

Obsojenci na prestajanju daljše zaporne kazni imajo veliko časa za soočanje s svojo vestjo in temeljit premislek o kaznivem dejanju, ki so ga zagrešili. Na izbiri imajo tudi vrsto programov za resocializacijo, ki jim jih ponuja že sam zaporniški sistem. Vsesplošno psihosocialno pomoč torej. Zato ni slučajno, da v ZPKZ svoje stanovalce kličejo varovanci. Varovanje ima v zaporih poseben pridih; eksplicitnega in implicitnega. Prvi se nanaša na Goffmanovo totalno zajetje, saj si v zavodu za prestajanje kazni dobesedno z dušo in telesom, drugi pa zajema vidik oskrbe in skrbi. Kakor koli že, za obsojence z daljšo zaporno kaznijo utegne biti prestajanje, če se ne poskušajo vključiti v določene dejavnosti, ki so poleg omenjene pomoči iz programa v zavodu še na voljo, posebno mučno. Med te sodijo različne športne aktivnosti, izobraževanje in kreativne delavnice. V svetu je že dolgo časa uveljavljena posebna dejavnost obsojencev – urjenje psov za pomoč ljudem s posebnimi potrebami. Urjenje se je izkazalo kot primer dobre prakse in statistika temu pritrjuje. Pri nas tovrstne prakse še

ni, kar je škoda, saj urjenje, ki ga izvajajo različna kinološka društva, ni poceni, financira pa se delno iz proračuna. Če bi psa izuril obsojenec, ki bi se ob tem še rehabilitiral, bi ubili dve muhi na en mah; saj delovanje ZPKZ navsezadnje financiramo davkoplačevalci. Obsojencu bi terapija z živaljo lahko le pomagala, saj se o tovrstnih tretmajih statistično poroča le v pozitivnih številkah. To terapijo bi lahko, spet po E. Goffmanu, imenovali tudi privilegij kaznjencev, kajti sposobnost vzpostaviti poseben odnos s psom pomeni psihofizično ravnovesje, notranjo trdnost in disciplino, in kar je najbolj pomembno – globoko vez med človekom in živaljo, ki je pri urjenju ni moč zaobiti, saj se dogaja in krepi sama ter pripomore k višji stopnji zavesti. S prstom kaže na empatijo, tisto lastnost, ki jo marsikateri obsojenec premore in ki jo strokovne službe pri tej populaciji rade spregledajo.

Gostujoča kolumnista Zuzanna G. Kraskova

024
KRALJI
ULICE

PONOSNI, ZA ZGLED OSTALIM ...

Že lep čas je mesto, ki postaja zavoljo nogometa vse bolj vijolično, ovito v smog. Še sreča, da skozi okna iz prejšnjega stoletja ne uhaja na vlažne, stoletja stare hodnike, še sivina, ki vedno bolj stiska in duši mesto, katerega je pred leti Hitler hotel narediti spet nemškega. Verjetno se dandanes, še posebej tisti, ki se na delo vozijo preko šentiljske meje vsaj 6x tedensko, sprašujejo, če mogoče danes to ne bi bilo celo bolje ... Zame je konec delovnega dne, saj sem, ker se ravno opravlja najbolj neumna inventura na svetu, koristil štiri ure dopusta. Ko počasi, kot kaka stara parna lokomotiva, prisopiham do vrha stopnic, me čaka še čakanje, da se bo oholemu študentu, ki mu je mama priskrbel službo v zaporo, ljubilo vstati s stola, se odlepiti s Facebooka in priti odkleniti vrata – za kar je konec koncev tudi plačan. A mladeniču delo ravno ne diši. Komu pa bi se, če bi za to, da lahko nočne izmene prespiš, tekom dni pa moraš dvakrat odkleniti in zakleniti točno 14 vrat, dobil komaj dobrega jurčka plače in še kakšnega stotaka ali dva za ostale stroške, sploh dalo opravljati to delo? Po slabe pol ure čepenja na stopnicah se do giter (po zaporniško – rešetke, ki delijo vhod na stopnišča) le uspe leno in počasi primajati skuštranemu 25-letniku. Sive uniforme ne krasi kravata, temveč izza narobe zapetega srajčnega gumba

vame gleda kosmati popek. Ne morem se upreti smehu, a takoj začutim tisti pogled, poln prezira in frustracij. Večino teh »sivakov«, pravosodnih policistov, ljubkovalno kličem cepci, saj delujejo, kot da bi se jim sive celice tekom razvoja razgradile in razpočile v zraku kot milni mehurčki. Vendar kot vsepovsod, tudi tukaj obstajajo izjeme, čeprav so tako redke kot dobitki evrolota v Sloveniji. Kompleks superiornosti daje večini mladcev tudi dar govora in ker je res - na žalost - vsaj 70 % zapornikov totalno zadetih, se večini (v dogovoru direktor zavoda - zavodski psihiater) predpiše skoraj smrtonosne doze po moje klinično še nepreizkušanih tablet. Kaj pa je lepšega kot delati se norca iz ljudi, ki ne vedo, kateri dan je, kaj šele, koliko je ura. Pride skratka do kratkega stika, do trka kozmičnih nasprotij: na eni strani človek, ki je na Ptujju tekmoval za vijolično harmoniko in bil skorajda tretji, ki je (to je v familiji) od vseh moških potomcev in prednikov – za ta starim skednjem na levi – član prostovoljnega gasilskega društva, in mano. Na eni strani železnih vrat skorajda Stalin s ključmi v rokah, na drugi pa jaz, v starem, ponošenem in tisočkrat opranem modrem kombinezonu. Na eni strani ponosni lastnik dve leti starega traktorja, na drugi kriminallec. Narkoman. Izmeček. Nekaj, kar bi bilo po njegovem preslabo

Laura Ličer

še za na gnoj na sosedovi njivi. In ta izrodek človeške vrste čaka s ciničnim nasmeškom na vrstnicah, da mu sam bog, sam vladar Olimpa, kot sveti Peter odklene vrata. Rožljanje s ključmi me vsaj malo prizemlji, ko na vprašanje, čemu nasmešek, odgovorim, da bo za oba dosti bolje, da sem tiho. Ker se ne znam ugrizniti v jezik, dodam še, da odgovora vsaj eden izmed naju ne bo razumel. Vidim, da je sivemu ekonom loncu prekipelo. In da se je znašel pred dilemo: odkleniti, za kar je plačan, ali ugoditi tudi meni. Odveč je napisati, da sem pred gitami obsedel še za slabo uro.

David O.

»Eho« iz totega konca:

Boštjan Cvetič

NOVOLETNO VESELJE

foto: osebni arhiv

Srečno naj bo! Vstopili smo v novo leto!

To je in bo prav posebno leto, kar so nam že vnaprej mnogi obljubili, menda pa bo tudi težko. Pot me večkrat zanese v Ljubljano, na različne javne instance, ki so (monopolno) prav vse v glavnem mestu. Morda pa bi bilo dobro to novo, slabo banko locirati v Maribor, recimo v strogi center, nekam ob bivši hotel Slavijo, kjer imajo ogromno tovrstnih izkušenj. O tem kaj več raje drugič, ne vem namreč, če je vredno besed. Če pa se vrnem k floskulam o letu 2014, t. i. katarze, preboja ... Kot rečeno sem prav te besede v zadnjem obdobju (pre)večkrat slišal in iskreno moram priznati, da me je še dodatno zmrazilo. Maribor, pa tudi širše geografsko gledano v smislu industrijskih (olimpijskih) bazenov, kjer so včasih kovali in kalili prave zmagovalce, ki so bili krava molznica tako rekoč za vso deželo, je ostal povsem brez vode. V mislih imam tako Koroško kot seveda tudi Prekmurje, ki sta na tleh. Že vrsto let stopicamo in vozimo v prestavi, ki se imenuje prosti tek, in zavore so povsem odpovedale, tako da je ostala še samo ročna zavora. Celo ta se je v letih pospešene melioracije višjih sil povsem obrabila. Ostalo je le še krmilo, ki nas nenadzorovano vozi od bankine do bankine, od roba do roba. Seveda govorim o robu preživetja ...

Nina in Gogi

foto: Sašo Madarič

Na prej imenovanih področjih smo ga že zdavnaj dosegli, saj smo pravzaprav povsem na dnu, stene pa so prepojene z najboljšim oljem, ki nam ga redno servisirajo drugi, sami namreč ne smemo. To bi bilo namreč delo na črno, ki ga le še dodatno plačujemo (tovrstna ura dela z računom pa je zelo zelo draga) ter onemogoča vsakršen korak navzgor. Ravno zato toliko težje razumem signale, ki prihajajo iz centra. Očitno so to precej vetrovni signali, morda bi bilo dobro, da so tovrstna uradniška okna bolj zaprta, brez prepaha ... V kolikor si namreč v kleti, je težko, celo nemogoče iti še nadstropje nižje. Saj se ve, kaj je še nižje, mar ne!? Vsi bomo nekoč prišli tja, to je ena naših zadnjih pravic, ki jih denar ne more doseči. Morda lahko nekaterim le malo podaljša prehod, to pa je tudi vse ...

Očitno se časi res spreminjajo, saj smo bili Slovenci vedno (po)znani kot pridni, delovni ljudje. A glej ga zlomka, zdaj tudi to več nismo, na kar nas ne opozarjajo razne trojke in ostali vrli komisariji, ampak kar naši ljudje, veleumneži brez kančka moralno-etične distance, ki so to kar naenkrat dognali in trikrat brez sramu javno ponovili. Morda prav zato toliko mlade inteligence odhaja v tujino, kjer jih očitno vendarle cenijo. Narobe svet. Pravzaprav narobe Slovenija!

Spomnim se izjav politikov z začetka naše samostojnosti. Vse slabo so

foto: Sašo Madarič

Gasilska

pripisali prejšnjemu sistemu, čeprav je večina bila na piedestalu tudi v prejšnjem sistemu. Sledilo je obdobje, ko je bila vse posledica tranzicije in tovrstnih trendov. Nato smo imeli malček globalizacije, ki pa nas ni dovolj animirala. Lutke se namreč niso, pardon – nismo pravilno premikale. In zdaj prihaja velike finale, klimaks ugotovitev. Slovenci ne znamo delati, Slovenci smo slabi delavci. Človeka prime, da bi šel nekam ... Kam? Mnogi mladi so ugotovili, da je ta smer tujina! Tudi zato menim, da bi se morala pristojna resorna ministrstva iz »nebotičnikov« preseliti nižje. Na rob, denimo, okusiti malo realnosti. Tam, kjer so ljudje potrebni pomoči in kjer je pogled apatičen, depresiven, anksiozen in uprt v tla, v čevlje ... S tem bi najbolj prikazali pomen enakih možnosti, ki imajo sicer v naturi povsem drugačen temelj in pomen. Jaz bi si v imenu vseh tistih, ki jih iz dneva v dan srečujem v svoji pisarni in programih, ki jih vodim, želel tovrstne enakosti. Floskul o težko-težkem letu potem ne bi skušali prodajati ... Če pa že, potem bi morali prodati cel časopis in ne samo prve platnice. Nekaj dni nazaj sem prebiral, kako se je v Grčiji povečalo število brezdomcev. Ne upam si niti razmišljati o tako izrazitem trendu tudi pri nas. Morda je tragikomično dejstvo povezano s finančnimi sredstvi, ki nam jih dnevno zmanjšujejo, in zato ne vemo, kako naj sploh začnemo razmišljati o letni finančni konstrukciji. Če torej zaključim; človek bi pričakoval, da bo v tako težkem letu za reševanje tovrstnih potreb na voljo vsaj toliko sredstev kot v prejšnjih letih, sploh če bo stiska še večja. A temu pač ni tako, celo nasprotno! Socialno ogroženi ljudje (govorimo o nekaj deset odstotkov Slovencev, ki so v tem rangi) niso pomembni, aktualni. Treba je »porihtat« banke! Ob tem pa nisem povsem prepričan, kaj že pravi 2. člen Ustave Republike Slovenije. Govori menda o pravni in kakšni že državi? Aja, socialni ... To so verjetno spregledali, ker gre za samo eno besedo! Beseda gor ali dol! Naj vseeno zaključim z nečem bolj pozitivnem. Gre za utrinek iz praznovanja, ki je potekalo v našem zavetišču za brezdomce, odprtega tipa, kjer so člani društva Humanitarček iz Maribora (www.humanitarcek.com) pod taktirko predsednice društva dr. Nine Kozorog z unikatno »domačim« pristopom, ki ga dandanes premorejo le redki, našim brezdomcem pričarali božično praznično vzdušje z darili ter priboljški in seveda zvrhanim kupom dobrih želja. Na drugi strani so se tudi naši brezdomci na samosvoj način zahvalili za izkazano gostoljubje, in sicer s pesmijo. Tako je Sveta noč ... zadonela in orosila marsikatero oko ...

Kaj bi dal, da bi te solze našle pot do centra in bi se morda kdo le zamislil!

PODPIRAM!

Prodajalec Sirius Hadi je o sebi povedal:

»V Slovenijo sem prišel iz Irana, kot politični ubežnik. Pravzaprav sem preživel 6 let v zaporu in potem ušel, želel sem najti demokratično deželo. Silom razmer sem prišel v Slovenijo, čeprav bi bila zame idealna rešitev Kanada. Mislim, da demokracije pri vas nisem našel, saj vidim, da ima vaš sistem napake. Kakor koli, po poklicu sem kemik, vendar je moja možnost, da bi prišel do zaposlitve, minimalna, zato prodajam časopis. S tem si lahko kupim nekaj za pod zob, želim pa si najeti tudi sobico. V Iranu imam sicer dva otroka, sina in hčerko.«

Kupka Tanja je o Siriusu povedala:

»Sem Tanja, študentka. Časopis Kralji ulice velikokrat kupim, ker me njegova vsebina zelo pritegne, v njem je veliko zanimivih tem. Od prodajalca Siriusa sem kupila časopis prvič, zdi se mi zelo spoštljiv in prijazen prodajalec.«

Pripravila Klavdija Krapež

foto: Klavdija Krapež

SMS-KOMENTARNICA: 030 323 306

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 306. VABLJENI K SODELOVANJU!

03. 12.>> Redno kupujem Kralje, ker jih rada berem. Zelo bi pohvalila prodajalca 143 (Robert Vangoš – op. uredništva) pri Maxiju, ker ni vsiljiv in vedno pozdravi, tudi če časopisa ne kupiš.
11. 11.>> Zdravo! Redno kupujem časopis. Moram pa iz srca pohvalit prodajalca 27 (Denis – op. uredništva) pred Hoferjem Koper ... zelo prijazen fant z nasmeškom do ušes. Hvala, Katja
11. 12.>> Lep pozdrav. Zmeraj rada kupim Kralje ulice, najpogosteje od prodajalca 261. Bi pa rada povedala, da imam tudi sama očeta brezdomca, ki živi v azilu, ampak nimam poguma, da bi ga šla pogledat. Upam, da ga čim prej zberem ... Pozdrav mojemu očetu Izidorju, M. V.
12. 12.>> Živjo! Danes sem pred medvoškim Hoferjem srečala prodajalca KU 458 (Ljubiša Šordjan – op. uredništva)... bil je nevsiljiv in prijazen ... želim mu vse dobro!! Polona
13. 12.>> Pozdravljeni. Zelo rada kupim vaš mesečnik od prijaznih prodajalcev, ali če sem v Ljubljani ali na Obali. Hvala za vaš trud in prijaznost. Živa
13. 12.>> Pozdrav iz Celja. Pohvalila bi prodajalca št. 149 (Andrej Gentile – op. uredništva) za njegovo prijaznost in hudomušnost. Meni in mojim je polepšal večer s svojo pojavo. Želim mu zdravlja in naj ostane vedno tako pozitiven in prijazen. Zlatka iz Celja
15. 12.>> (poslano na mejl) Z veseljem sem prebrala vašo decembrsko izdajo Kralji ulice, ki sem jo kupila od vašega prijaznega in vljudnega prodajalca (št. 58). Hvala mu za voščilo za prihajajoče leto, ki je bilo verjetno bolj iskreno, kot bo marsikatero drugo. Žal prihajam v Ljubljano zelo poredko, ko pa pridem, vedno kupim vašo revijo. Vsem kraljem ulice želim, da bi postali kralji svojih toplih domov. Srečno v novem letu, Milka
16. 12.>> Vedno ko v Ljubljani kupim Kralje, dam 2 €, kdaj celo 5 € zanje. Rad preberem zgodbe, ki so žalostne in zanimive. Ko prodajalcem dam kaj več, vidim, da so veseli in hvaležni. Kaj ni super nekoga spraviti v dobro voljo? Enkrat sem bil na Metelkovi na koncertu pa ni bilo več prevoza za Gorico. En kralj mi je častil vino pa zrihtal za spat na toplem, jaz sem mu pa pico kupil. Takrat sva se toliko presmejala, še zdaj, če se spomnim, mi je fajn, da obstaja tak nasmejan človek. Pozdrav iz Gorice :)
22. 12.>> Pohvale prodajalcu št. 58. Zelo prijazno mi je voščil praznike. Uspešno prodajo še naprej, Petra
24. 12.>> Živjo, hvala za prijaznost prodajalcu 280 (Emil Baloh – op. uredništva). Super dečko. Upam, da ti gre v redu. Pozdrav Alen
04. 01.>> Pohvaliti želim št. 479 (Mirjam Gobec – op. uredništva), lokacija Maximarket, za njeno prijaznost. Želim ji vse dobro! Vera

KO SE ZNAJDEŠ NA ZAPRTEM ODDELKU PSIHIATRIJE

(KAJ SE MI JE DOGAJALO MED ŠTIRIMI STENAMI, KO SEM BILA TRI DNI ZAPRTA V PSIHIATRIČNI BOLNIŠNICI), 3. DEL

DAN NA ODDELKU

Naj vam poskušam opisati dan na oddelku skozi svoje oči. Ob petih zjutraj se odklene kadalnica, ta se nahaja poleg vrat, ki vodijo naravnost na dvorišče in na katerih je nalepljen listek, velik 7 x 7 cm. Na njem piše: MOŽNOST POBEGA. Že pred peto se pred kadalnico vali vrsta nespečnic. Ob sedmih se vstaja; tuš, osebna higiena in to, potem pa 15 minut nečesa neposrečenega, nedefiniranega in kaotično anarhističnega (udeležba je obvezna, čeprav jo pacientke ignorirajo), gre pa za kvazi telovadbo. Ena od pacientk vodi, sestre pa slonijo po zidu in opazujejo izredno nezainteresiranost jutranjih atletinj. Sledi zajtrk. Takoj po zajtrku sestre vsem razdelijo celo paleto medikamentov in šele takrat se vrata jedilnice odklenejo, tako da se jo lahko zapusti. Sledi vizita, ki je 15–20-minutni pogovor z zdravnikom oz. zdravnico. Vse poteka tako, da sediš na postelji, odgovarjaš na najintimnejša vprašanja o sebi in odkrito govoriš o svojih tajnih, osebnih problemih, ki jih imaš v življenju. Medtem pa ostale cimir prav tako sedijo na svoji postelji, te poslušajo in čakajo, da bodo prišle na vrsto s svojimi unikatnimi težavami. Dopoldan potekajo delavnice, večinoma kreativnega značaja. Risanje, slikanje, šivanje in razna ročna dela. O teh delavnicah ne vem nič, ker se nisem udeležila nobene. Počasi, ob enih, pride na vrsto kosilo. Spet zdravila in odhod nazaj v sobane. Sem pa premišljevala, da morajo obstajati duhovi, ki blodijo po tistih žalostih in pustih prostorih stare bolnišnične stavbe. Čemu vse so bili ti zidovi priča skozi čas ... Ponoči pri sebi ni dovoljeno imeti ključa svoje osebne omare. Prenosni telefon dobiš v roke ob treh popoldan in ga imaš lahko pri sebi do osmih zvečer. Obstaja tudi skupna soba, kjer so ob stenah stoli, na omari v kotu je televizija, na policah leži nekaj revij in en komplet barvic ž kvalitete. Ženske največkrat gledajo španske ali kolumbijske TV limonade ter TV dnevnik. Dovoljen je ogled filma ob osmih zvečer, če se gruča strinja z izbiro. Ampak večinoma ženske nimajo velikega interesa za gledanje televizije. Bolj jo gledajo sestre. Pacientke se borijo s svojo boleznijo 24 ur na dan. Nekatere so resno, in s tem dejansko mislim resno psihično bolne ter zato popolnoma nezmožne funkcioniranja v

Lea Artist Mihalič

zunanjem svetu. »Normalno« funkcioniranje jim dela težave že na oddelku. Zgodijo se izbruhi, odklopi iz realnosti, psihoze vseh vrst, samomorilno mišljenje in samodestruktivno obnašanje. Besede, stavki ali celi monologi izven konteksta. Zvečer je v nekem trenutku zvečer šla mimo mene pacientka in mi zaželela dobro jutro. Slišala sem pogovore med kar nekaj pacientkami. V njihovem obnašanju in komuniciranju sem zasledila paranojo, izgubo stika z realnostjo, željo umreti ..., kar mi je dalo precej misliti. Do enajstih se še nekako tolerira luč v sobi, potem sledi čas, namenjen spanju. Pacientke imajo možnost frizerskih uslug, seveda na lastne stroške. A zdi se mi, da je malo takih, ki bi jih skrbel njihov zunanji videz ...

Julija G. (iz Sežane)

LJUDSKA KUHNA - ŠARA, STARA SLOVENSKA JED

Sestavine:

1 kg govejih in svinjskih kosti
2 čebuli
1 peteršiljev koren
2 srednje velika rdeča korenčka
1 rumen korenček
1 manjši por
1 manjši gomolj zelene
1 rumena koleraba
1 repa
1–2 stroka česna
1 lovorov list
½ kg krompirja
2 žlici ocvirkove masti
1 žlica moke
grobo mlet poper in sol

Priprava:

Čebulo narežemo in prepražimo na olju, dodamo kosti in malo dušimo. Vso zelenjavo narežemo na tanjše kolobarje in dodamo k prepraženi čebuli. Dodamo še česen, lovor in sol, prelijemo z vročo vodo in kuhamo na zmernem ognju uro in pol, pridamo krompir, narezan na koščke, in kuhamo še približno pol ure. Na koncu zabelimo z moko in ocvirkovo mastjo in popopravimo.
Pa dober tek!

Luka

foto: Vir internet

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave, predavanja

KAJ: Strokovno predavanje Demenca, naša realnost, vodi dr. Aleš Kogoj

KJE: Knjižnica Bežigrad, Einspielerjeva 1, dvorana

KDAJ: 5. 2. ob 18.00

KAJ: Strokovno predavanje (Emona 2000)

Emona: mesto v imperiju, vodi dr. Bernarda Županek

KJE: Knjižnica Prežihov Voranc, Tržaška cesta 47a

KDAJ: 10. 2. ob 18.00

KAJ: Potopisno predavanje 30 dni sanj – V

Wales s kolesom, vodi Urban Čepon

KJE: Knjižnica Rudnik, Dolenjska cesta 11

KDAJ: 26. 2. ob 19.00

Literarni večeri, predstavitev knjig

KAJ: Predstavitev knjige in pogovor z avtorjema Izštekani najstniki in starši, ki

štekajo – Leonida in Albert Mrgole

KJE: Knjižnica Otona Bežigrad, Einspielerjeva 1, dvorana

KDAJ: 4. 2. ob 18.00

KAJ: Pred praznikom Maraton poezije

KJE: Knjižnica Zadvor, Cesta II. grupe odredov 43, 1261 Ljubljana - Dobrunje

KDAJ: 5. 2. ob 17.00

Razno

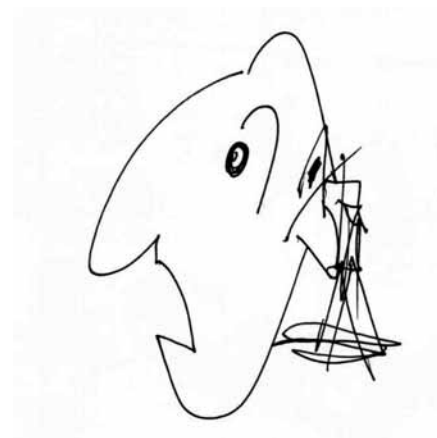
KAJ: Klepet z dramskim igralcem

Gojmirjem Lešnjakom – Gojcem

KJE: Knjižnica Otona Župančiča,

Kersnikova 2, 3. nadstropje

KDAJ: 6. 2. ob 18.00

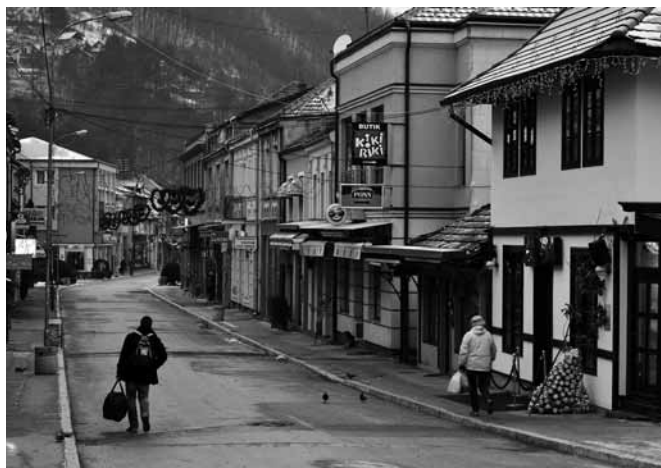
Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev!

Pišite nam na e-naslov:

urednistvo@kraljiulice.org.

028
KRALJI
ULICE

MILOŠEV FOTOGRAFSKI KOTIČEK

Zapuščanje zemlje, rodni krajev, mestec in vasi v iskanju boljšega, udobnejšega, predvsem pa bolj urejenega življenja se nadaljuje. Stari ostajajo. Iz majhnih središč se vse pomika k mestom, ki postajajo prenaseljena, neudobna, za življenje prenatrpana. Brez zadostnega števila delovnih mest za vse.

Miloš Stosić

OGLASNA DESKA

Pridite k nam po knjige, igrače, slike, skodelice in krožnike - znižano... Če pa kupite še palični mešalnik, pa vam podarimo lep nasmeh :) Se dobimo v posredovalnici rabljenih predmetov na Poljanski cesti 14. Lahko nam tudi kaj prinesete, da ne boste metali v smeti.

Rad bi dobil sobo pri kaki gospe na območju LPP Ljubljana. Poleg tega, da bi ji pomagal pri gospodinjstkih opravilih, bi lahko vsak mesec prispeval 60 EUR. Igor 031 476 938

Sem invalid brez obeh nog in ene roke. Prosim, če mi lahko kdo podari prenosni računalnik. Kontakt: Luka (070 201 769)

Udeleženci glasbene delavnice in delavnice izdelovanja instrumentov iz recikliranih materialov so pod vodstvom mentorja Iztoka Korena izdali CD z naslovom Ulične žvrgoljivosti.

Naročila zanj sprejemamo preko mejla: urednistvo@kraljiulice.org oziroma info@kraljiulice.org, CD pa je možno kupiti tudi pri naših prodajalcih. Cena znaša 2 €.

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsako sredo od 15h - 17h v Športni center Bežigrad (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

Ponosno obveščamo kupce revije in vse morebitne interesente, da je izšla zbirka

pesmi, aforizmov, šal, grafitov in nadglasov, imenovana

Tlakovanke (po ceni 4 €). Sprejemamo

naročila preko mejla urednistvo@kraljiulice.org oziroma info@kraljiulice.org,

dostopna pa je tudi pri naših prodajalcih. Vabljeni k nakupu!

029
KRALJI
ULICE

Andrej Petric

Aforizmi

NE DELAM NAPAK, KER NIČ NE DELAM.

Polde

SNEŽNA ODEJA JE MNOGIM EDINO
POKRIVALO.

N2

NAJ BO ZUNAJ VROČINA ALI MRAZ, V
MOJI DENARNICI JE VEDNO MINUS!

Gregor B. Hann

BOG IMA SVOBODO RAJŠI KOT
RELIGIJE.

Jurij Kunaver

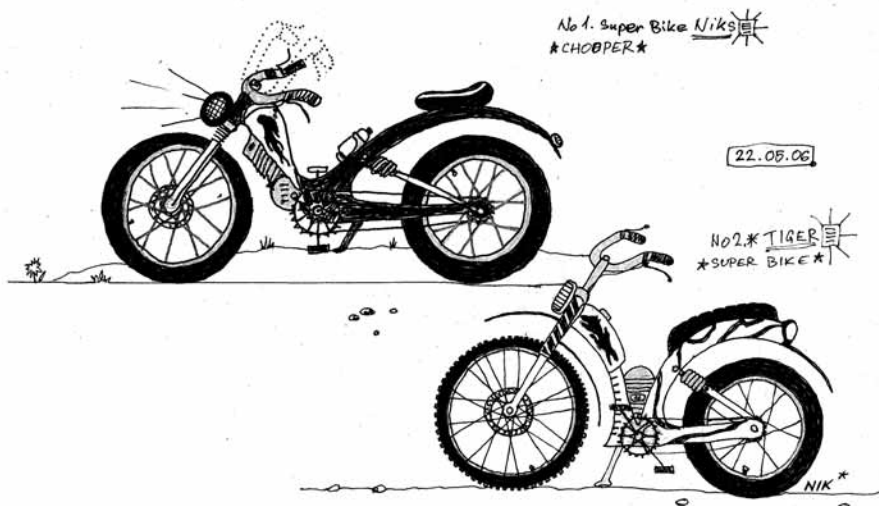
MAGIČNI LIK

pripravil: Gregor B. Hann

Vodoravno in navpično:

- (1) Avar,
- (2) revščina,
- (3) raj, ali paradiž,
- (4) poškodba.

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

Nik - posthumno

Šale

Polde pošlje šopek cvetja ljubici, ki je na zdravljenju zaradi debelosti. Čez par dni dobi pisemce: »Dragi, hvala ti za cvetje – bilo je zelo okusno.«

Zmajček

Polica ob 4 zjutraj ustavi opotekajočega se pijanca: »Kam pa, tako zgodaj?«
 »Na predavanje!«
 »Ne lažite mi, kdo pa ima predavanje ob taki uri?«
 »Moja žena!«

Helena Koren

Zmotno mišljenje

Ni res, da so upokojenci breme za pokojninsko blagajno. Raje začnimo izkoriščati njihova naravna bogastva, saj imajo:

SREBRO v laseh,
 ZLATO v zobeh,
 VODO v kolenih,
 KAMNE v žolču,
 SLADKOR v krvi,
 ZLATO ŽILO ...

Helena Koren

MAGIČNI LIK

pripravila: Helena Koren

Vodoravno in navpično:

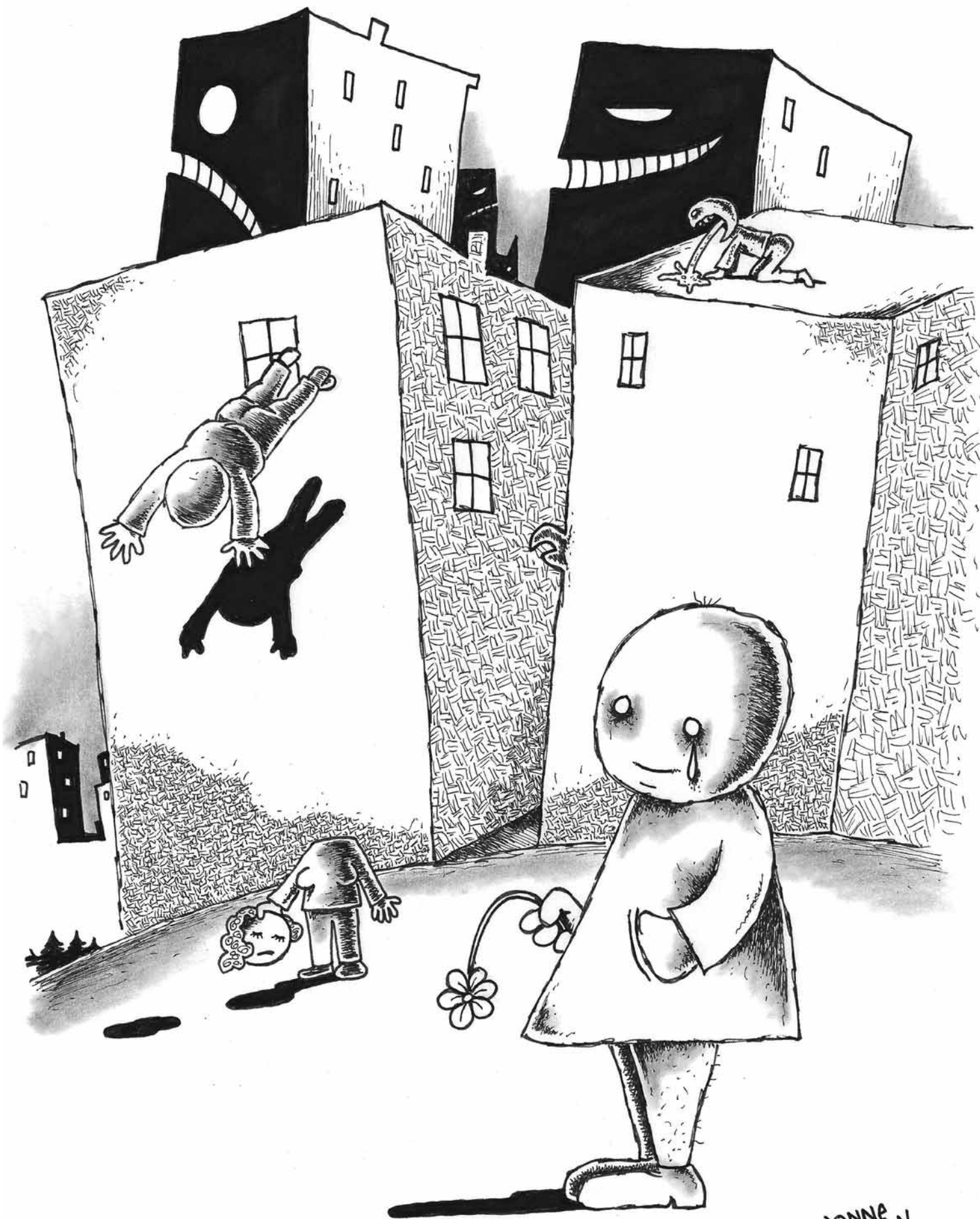
- (1) Veliko zadovoljstvo, veselje,
- (2) bivši tržiški župan Pavle,
- (3) epska dela,
- (4) prelaz v V Črni Gori,
- (5) pisana papiga, ara.

	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjena magična lika pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana - in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, Tlakovanke (zbirka pesmi, aforizmov, šal, grafitov in nadoglasov), stripovski zvezek Stripnik III, DVD-trojček, zgoščenko »Odpeti pesniki« - izbirate lahko med pesmimi Daneta Zajca, Srečka Kosovela in Nika Grafenauerja ter zgoščenko Ulični žvrgoljivosti Kraljev ulice.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne uganke, ki so: Saška Lozar, Aleksandra Ulčar in Kostja Dolinar iz Ljubljane, Antonija Grahek iz Novega Mesta, Adi Kozovinc iz Ponikve, Marijan Kljun iz Vremskega Britofa in Ivan Kropec iz Radencev.

JANNE
KARLSSON

SAŠA IN KLAVDIJA

Prijateljstva med našimi pasjimi
ljubljenčki združujejo tudi lastnike, kar
zagotovo velja tudi za naju s Klavdijo.

